

ความหมายของการจัดแสดงหนังสือ

คำว่า "การจัดแสดง" ในภาษาอังกฤษ ใช้คำ ๓ คำ คือ Display Exhibit และ Exhibition พจนานุกรม Webster's New Twentieth Century Dictionary ได้ให้ความหมายของคำ Display ดังนี้ "คือการเปิดเผยหรือแสดงให้เห็น"^๑ Exhibit "คือการเปิดเผยหรือการนำออกแสดงให้เห็น หรือเป็นวัตถุซึ่งเรานำมาจัดในที่สาธารณะ โดยมีจุดประสงค์เพื่อการแสดง" ส่วน คำว่า Exhibition "คือการนำออกแสดง หรือ การแสดงในที่สาธารณะ"^๒ ในภาษาไทย ได้เทียบคำ Display เท่ากับ การจัดแสดง และ Exhibit หรือ Exhibition เท่ากับนิทรรศการ

ในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มีผู้ให้ความหมายของ Display และ Exhibition ไว้ ๒ นัย คือ เห็นว่ามีความหมายเหมือนกัน กับ แตกต่างกัน เช่น โมนา การ์เวย์ (Mona Garvey) ได้อธิบายว่า การจัดแสดง (Display) และนิทรรศการ (Exhibition) เกือบจะมีความหมายเดียวกัน และยากที่จะระบุความหมายที่แน่ชัดลงไป เพราะพหูพจน์ของทั้งสองคำนี้เราใช้หมายถึง การเผยแพร่โดยใช้สื่อที่สามารถมองเห็นด้วยตา และในทางปฏิบัติ การจัดแสดง (Display) มักจะมีข้อจำกัดในเรื่องขอบเขตกว่านิทรรศการ (Exhibition) แต่ก็ไม่มีการแบ่งที่แน่นอนลงไปว่าขอบเขตแค่ไหนจึงเรียกว่าการจัดแสดง

^๑Webster's New Twentieth Century Dictionary, 2d ed. (Cleveland, Ohio: World Publishing Co., 1968), pp. 528-529.

^๒Ibid., p. 641.

และขอบเขตแคบไหนจึงเรียกว่า นิทรรศการ ถ้าเราใช้คำสองคำนี้ในความหมายที่แคบลง เราหมายถึง การจัดวัตถุ (objects) เพื่อการแสดง โดยเชื่อมโยงเรื่องราว หรือ ความคิดเข้ากับวัตถุนั้น องค์ประกอบของการจัดแสดงหรือนิทรรศการจึงประกอบด้วย ๒ อย่าง คือ วัตถุที่ใช้แสดง และข้อความหรือข่าวสาร (Message)^๑

จากรวม สินธุโสภณ ให้คำจำกัดความ "book display" ไว้ดังนี้

book display การแสดงหนังสือ นิทรรศการหนังสือ เป็นบริการหนึ่งของห้องสมุดจัดเพื่อเป็นการชักจูงให้เกิดความสนใจในหนังสือ ประดิษฐ์นำหนังสือจำนวนหนึ่งมาตั้งแสดงไว้ในบริเวณที่จัดไว้เป็นพิเศษ แยกต่างหากจากชั้นหนังสือทั่วไป อาจเป็นหนังสือที่วาดด้วย เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอยู่ในความสนใจ หนังสือที่วาดโอกาสสำคัญ หนังสือซึ่งมีลักษณะพิเศษร่วมกัน เป็นต้น นิทรรศการดังกล่าว อาจมีสิ่งประกอบอื่น ๆ นอกเหนือไปจากเล่มหนังสือ เช่น ภาพ วัสดุจำลอง ของจริง ที่สอดคล้องกับเรื่องที่จัด นอกจากนั้น ก็มีบทความย่อ ๆ เกี่ยวกับนิทรรศการนั้น หรือบรรณานุกรม สิ่งพิมพ์ที่นำมาแสดงไว้ เป็นต้น^๒

คณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์ ให้คำอธิบายว่า

การแสดงหนังสือ นิทรรศการ การจัดหนังสือจำนวนหลายเล่มออกแสดงในตู้จัดหนังสือ หรือบนโต๊ะ ภายในห้องสมุด หนังสือที่นำออกแสดงนั้นอาจเป็นเรื่องที่น่าสนใจกันในปัจจุบัน หรือเป็นเรื่องในทางความรู้บางอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ โดยมีมุ่งหวังเพื่อให้คนทั่วไปสนใจในการอ่านหนังสือ และใช้ห้องสมุดกันมากขึ้น^๓

^๑Garvey, Library Displays, p. 23.

^๒จากรวม สินธุโสภณ, วิทยานุกรมบรรณารักษศาสตร์, หน้า ๒๒.

^๓กรมสามัญศึกษา, คณะกรรมการบัญญัติศัพท์วิชาบรรณารักษศาสตร์, ศัพท์บัญญัติวิชาบรรณารักษศาสตร์ (กรุงเทพฯ: แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๑๐.

แสดงให้เห็นว่า การแสดงหนังสือ (book display) และนิทรรศการหนังสือ (book exhibition) มีความหมายไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตาม มีบางคนเห็นว่า การจัดแสดง (Display) และนิทรรศการ (Exhibition) มีความหมายที่แตกต่างกัน เช่น เบ็ตตี้ ไรซ์ (Betty Rice) ได้อธิบายว่า การจัดแสดง (Display) หมายถึง การรวบรวมเรื่องราวที่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดแสดงไว้ในตู้แสดงที่มีกระจกปิด โดยปกติจะพบในห้องสมุด ส่วน นิทรรศการ (Exhibit) หมายถึง การแสดงภาพเขียน การแกะสลัก ภาพถ่าย หรืองานอื่น ประเภทเดียวกันนี้ที่เกี่ยวกับศิลปะ โดยจัดแสดงในหอประชุมหรือบริเวณจัดแสดงภาพของห้องสมุดประชาชน^๑ และ พรรณพิมล กุลบุญ ได้อธิบายว่า การจัดแสดง (Display) และนิทรรศการ (Exhibition) ถ้าดูอย่างผิวเผินแล้วจะเห็นว่ามี ความหมายเดียวกัน แต่ถ้าพิจารณากันอย่างลึกซึ้งแล้ว จะเห็นว่า มีความหมายต่างกันในเรื่อง ขนาด และลักษณะของการสื่อความหมาย กล่าวคือ นิทรรศการ (Exhibition) คือ การนำเอาภาพถ่าย ภาพเขียน สถิติ แผนภูมิ วัสดุกราฟิก ของจริง หุ่นจำลอง ภาพยนตร์ หรือภาพนิ่ง มาจัดแสดงประกอบคำบรรยาย การอภิปราย และการสาธิต ในเรื่องต่าง ๆ ที่น่าสนใจของกลุ่มประชาชนเป้าหมาย และนิทรรศการมีลักษณะเป็นการ สื่อความหมายแบบสองทาง (Two-way Communication) ระหว่าง สถาบันผู้จัด กับ ประชาชนเป้าหมาย ส่วนการจัดแสดง (Display) หมายถึง การจัดแสดงภาพและวัตถุ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งมีขนาดย่อมกว่านิทรรศการ และมุ่งผลต่อกลุ่มคนในวงจำกัด เช่น การจัดแสดงหนังสือใหม่ของห้องสมุด หรือการจัดแสดงหนังสือเนื่องในวันสำคัญ ๆ การจัดแสดงนับเป็นสื่อความหมายแบบทางเดียว (One-way Communication) ซึ่งมี

^๑Betty Rice, Public Relations for Public Libraries

(New York: H.W. Wilson Co., 1972), p. 81.

จุดประสงค์เพื่อชี้แจง แดงขาว รายงานเรื่องราว เหตุการณ์ หรือชักชวน เท่านั้น^๑ ซึ่งคำอธิบายนี้สอดคล้องกับคำอธิบายในหนังสือ *The Librarians' Glossary of Terms Used in Librarianship, Documentation and the Book Crafts and Reference Book* ซึ่งได้ให้ความหมายของการจัดแสดงหนังสือ (Book Display) ว่าเป็น "การจัดนิทรรศการหนังสือขนาดย่อม เกี่ยวกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่ง หรือหลายหัวข้อ โดยอาจจัดในหรือนอกห้องสมุด"^๒

จากคำอธิบายของบุคคลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดแสดงหนังสือ หมายถึง การรวบรวมหนังสือในห้องสมุดจำนวนหนึ่งที่มีลักษณะเด่นเหมือนกัน เช่น เป็นหนังสือใหม่ หนังสือในสาขาวิชาเดียวกัน แต่งโดยผู้แต่งคนเดียวกัน พิมพ์จากสำนักพิมพ์เดียวกัน หรือกล่าวถึงเหตุการณ์ในสมัยใดสมัยหนึ่ง เป็นต้น มาจัดแสดงในบริเวณที่จะเป็นที่สนใจของผู้ใช้ห้องสมุดหรือผู้ที่อยู่ในบริเวณนั้น ในช่วงเวลาที่ไม่ยาวนานนัก โดยจัดไว้ในตู้แสดงหนังสือ ชั้นแสดงหนังสือ หรือบนโต๊ะ ที่เมื่อจัดแล้ว สามารถมองเห็นหนังสือเหล่านี้ได้ชัดเจน นอกจากหนังสือแล้ว อาจมีวัสดุประกอบอื่น ๆ ที่จะทำให้การจัดแสดงน่าสนใจและสะดุดตายิ่งขึ้น เช่น ภาพ โปสเตอร์ วัสดุจำลอง หรือของจริง การจัดแสดงนี้ อาจจัดขึ้นในห้องสมุด หรือในสถานที่สาธารณะอื่น ๆ จุดประสงค์ของการจัดแสดงคือ เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุด หรือบุคคลภายนอกสนใจหนังสือ การอ่าน และใช้ห้องสมุดมากขึ้น

^๑พรหมพิมล กุลบุญ, โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ในห้องสมุด (เอกสารบรรณารักษศาสตร์ เล่ม ๒๔; กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓), หน้า ๑๔.

^๒Leonard Montague Harrod, The Librarians' Glossary of Terms Used in Librarianship, Documentation and the Book Crafts and Reference Book, 4th rev. ed. (London: Andre Dentsch, 1977), p. 95.

วัตถุประสงค์ของการจัดแสดงหนังสือ

การจัดแสดงหนังสือของห้องสมุดมีวัตถุประสงค์หลายประการคือ

๑. เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดทราบถึงทรัพยากรของห้องสมุด^๑ หนังสือนับ เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด และมีจำนวนมากที่สุดของห้องสมุด^๒ การจัดแสดงหนังสือของห้องสมุดเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้ทราบว่า นอกเหนือจากหนังสือที่ผู้ใช้ห้องสมุดเคยใช้ หรือเคยอ่าน ยังมีหนังสืออีกจำนวนมากที่เป็นหนังสือที่ดี และน่าสนใจ ซึ่งผู้ใช้ห้องสมุดควรที่จะมีโอกาสได้รู้จัก และนำไปใช้บ้าง เพราะผู้ใช้ห้องสมุดส่วนใหญ่ มีแนวโน้มที่จะมีนิสัยชอบเลือกหนังสือจากที่เดิมที่คุ้นเคย จะเห็นได้ว่าในห้างสรรพสินค้า มีการหมุนเวียนจัดแสดงสินค้าจากแผนกต่าง ๆ ในตู้โชว์ด้านหน้า ทำให้สถิติการขายสินค้านำมาแสดงนั้นสูงขึ้น ในทำนองเดียวกัน ห้องสมุดมีความจำเป็นที่จะต้องโฆษณาสินค้าของตนคือหนังสือที่กระจัดกระจายตามหมวดหมู่ และสาขาวิชาต่าง ๆ โดยคัดเลือกหนังสือเหล่านี้มาจัดแสดงในชั้นต่างหากภายในห้องสมุด^๓ ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดได้มีโอกาสเห็นและนำหนังสือประเภทต่าง ๆ ที่ให้สาระเกือบทุกด้านของชีวิตไปใช้ประโยชน์ ซึ่งผลดีที่ตามมานอกจากจะเป็นการขยายขอบเขตการอ่านแล้วยังทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดมองเห็นความสำคัญของหนังสือมากขึ้นด้วย^๔

๒. เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากหนังสือของห้องสมุดมากที่สุด หนังสือแต่ละเล่มที่มีอยู่ในห้องสมุด นอกจาก จะเสียเงินไปกับการลงทุนซื้อ มาแล้ว ยังต้องสิ้นเปลืองในเรื่องค่าอาคาร ค่าบำรุงรักษา ค่าจัดเตรียมหนังสือก่อนนำออกใช้ ค่าจัดเรียงชั้นชั้น และ

^๑Borgwardt, Library Display, p. 11.

^๒มหาวิทยาลัยรามคำแหง, คณะมนุษยศาสตร์, ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์, การใช้ห้องสมุด, หน้า ๒๔.

^๓Borgwardt, Library Display, p. 12.

^๔Ibid., p. 15.

ค่าซ่อมแซม ซึ่งเมื่อนำมารวมกันแล้วห้องสมุดแต่ละแห่งต้องใช้จ่ายเงินในค่านี้นี้เป็นจำนวนสูงมาก ดังนั้นเพื่อให้แน่ใจได้ว่าหนังสือแต่ละเล่มในห้องสมุดได้รับการนำไปใช้อย่างคุ้มค่า จึงควรหาวิธีที่จะทำให้หนังสือแต่ละเล่มเป็นที่ดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ห้องสมุด ซึ่งการจัดแสดงหนังสือเป็นวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้ ในการจัดแสดงหนังสือบางครั้ง จะเห็นว่าหนังสือบางเล่มที่ไม่เคยได้รับความสนใจจากผู้อ่านมาก่อน กลับเป็นที่สนใจของคนบางคน เพราะหนังสือที่ว่านั้น มีโอกาสเด่นสู่สายตาของผู้อ่าน^๑

๓. เพื่อเชื่อมโยงหนังสือที่แบ่งแยกจากกันเนื่องจากการจัดหมวดหมู่ และขนาดหรือรูปร่าง การจัดแสดงหนังสือช่วยให้มีโอกาสดึงหนังสือจากสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันมาอยู่รวมกัน ซึ่งโดยปกติแล้วหนังสือเหล่านี้จะถูกแยกจากกันตามแผนการจัดหมู่ เพราะยังไม่มีแผน การจัดหมู่แบบใดที่สามารถแบ่งแยกเนื้อหาของหนังสือได้อย่างดีจนไม่มีข้อโต้แย้ง การที่ได้นำหนังสือที่ถูกแบ่งแยกตามแผนการจัดหมู่ แต่มีความเกี่ยวข้องกันในหลาย ๆ ด้าน มาจัดแสดงไว้ด้วยกัน จะเป็นการขยายการจัดหมู่ หรือเป็นการนำหนังสือมาจัดหมู่ใหม่อีกครั้งหนึ่งนั่นเอง สิ่งพิมพ์ในห้องสมุดนอกจากจะถูกแบ่งแยกตามแผนการจัดหมู่แล้ว ยังถูกแบ่งแยกตามรูปร่าง และขนาด เช่น พจนานุกรมขนาดใหญ่ จุลสาร วารสาร หรือแผนที่ วัสดุบันทึกความรู้ประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ จะได้รับความสนใจมากขึ้นเมื่อ นำมาจัดรวมกับหนังสือ และวัสดุอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังตัวอย่างเช่น อาจจัดแสดงหนังสือเกี่ยวกับนักเขียนคนใดคนหนึ่ง โดยรวบรวม หนังสือ จุลสาร หรือวารสาร ที่เกี่ยวกับชีวประวัติของนักเขียนผู้นั้น และหนังสือที่เป็นผลงานของเขา พร้อมกับประดับประดับด้วยรูปภาพ หรือภาพประกอบ และผลงานที่เป็นต้นฉบับตัวเขียนของนักเขียนผู้นั้น วัสดุ บันทึกความรู้เหล่านี้จะเสริมค่าซึ่งกันและกัน เพราะผู้ใช้ห้องสมุดย่อมจะเกิดความสนใจ ผลงานของนักเขียนผู้นั้นมากยิ่งขึ้น เมื่อได้ทราบถึงชีวประวัติของผู้เขียน และสภาพการณ์หรือบรรยากาศในขณะที่ผู้เขียนผลิตผลงานของเขาออกมา ขณะเดียวกันก็ช่วยให้ผู้ใช้ห้องสมุด

^๑Ibid., p. 13.

ได้ตระหนักว่า การแสวงหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ไม่ได้จำกัดอยู่แต่เฉพาะหนังสือที่จำแนกตามหมวดหมู่ ตามแผนการจัดหมู่แต่เพียงอย่างเดียว แต่ยังสามารถค้นหาได้จากสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ที่มีรูปร่าง และขนาดต่างกันอย่างอีกด้วย^๑

๔. เพื่อช่วยให้มีการยืมหนังสือเพิ่มขึ้น ซึ่งนับเป็นสิ่งสำคัญของการจัดแสดงหนังสือ^๒ เมื่อคัดเลือกหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดมาจัดและประดับประดาให้เป็นที่สะดุดตาและน่าสนใจก็น่าจะได้รับความสนใจจากผู้ใช้ห้องสมุดมากกว่าตอนที่วางอยู่บนชั้นปกติ เช่น หนังสือบางเล่มซึ่งผู้ใช้ห้องสมุดอาจมองข้าม และน้อยคนนักที่จะยืมหรือนำไปใช้ แต่เมื่อนำมาจัดแสดง ทำให้ถูกระมัดตามากขึ้น และอาจทำให้หนังสือเล่มนั้น ๆ มีผู้ยืมไปใช้บ่อยครั้งขึ้น

๕. เพื่อยกมาตรฐานการอ่าน ตามที่ได้ทราบกันแล้วว่า ผู้อ่านหนังสือส่วนใหญ่ มักจะจำกัดการอ่านของตนเองแต่เฉพาะหนังสือประเภทใดประเภทหนึ่ง โดยมองข้ามหนังสือประเภทอื่น ในการจัดแสดงหนังสือแต่ละครั้งเราจะคัดเลือกหนังสือที่ดีตามหัวข้อที่จัดแสดงนั้น ดังนั้นการจัดแสดงหนังสือจึงเป็นการเสนอหนังสือที่ดีในประเภทต่าง ๆ ช่วยให้ผู้ยืมห้องสมุดได้มีโอกาสอ่านหนังสือที่ดีมีคุณภาพ ซึ่งเท่ากันเป็นการยกระดับการอ่านของผู้อ่านนั่นเอง^๓

๖. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างห้องสมุดกับประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ ห้องสมุดเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่บ่งบอกถึงการมีอารย ธรรม เพราะเป็นสิ่งซึ่งแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางวรรณกรรม และการเขียนอ่านของมนุษย์ จึงเป็นหน้าที่ของบรรณารักษ์ที่จะทำให้ประชาชนในแต่ละชุมชนทั้งที่เป็นผู้ใช้และผู้ไม่ใช่ห้องสมุด ได้รู้ถึงค่าของการเป็นที่รวมอารย ธรรม การเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และความห่วงใยต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของห้องสมุด จนทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในห้องสมุด โดยใช้การ

^๑Ibid., p. 14.

^๒Ibid., p. 18.

^๓Ibid., p. 21.

จัดแสดงหนังสือเป็นสื่อ เช่น อาจจัดแสดงหนังสือเกี่ยวกับ ขนบธรรมเนียมประเพณี การประกอบอาชีพ เหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้น และปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน อันได้แก่ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด หรือปัญหามลภาวะ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะช่วยสร้างค่านิยมที่ดี และความภาคภูมิใจแก่ประชาชนแล้ว ยังอาจมีส่วนทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่ห้องสมุดติดต่อขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับวัสดุที่จะนำมาจัดแสดง มองเห็นความสำคัญและบทบาทของห้องสมุด และให้ความร่วมมือกับห้องสมุดเกี่ยวกับการจัดแสดงหนังสือด้วย^๑

๗. เพื่อช่วยการศึกษา สำหรับห้องสมุดโรงเรียนหรือห้องสมุดมหาวิทยาลัย การจัดแสดงหนังสือมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเรียนการสอน โดยห้องสมุดจัดแสดงหนังสือหรือวัสดุบันทึกความรู้ตามสาขาวิชาต่าง ๆ เนื่องจาก ผู้สอนส่วนใหญ่ ไม่อาจที่จะบรรยายครอบคลุมเนื้อหาวิชาโดยสมบูรณ์ บรรณารักษ์จะเป็นผู้ช่วยเสริมให้เนื้อหาแต่ละวิชาที่สอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เพราะการจัดแสดงหนังสือที่ห้องสมุดจัดขึ้นช่วยให้นักเรียนนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านเพิ่มเติมนอกเหนือจากการฟังคำบรรยาย และนอกจากนั้นการที่ห้องสมุดใช้การจัดแสดงหนังสือเพื่อกระตุ้นและส่งเสริมการอ่านของนักเรียน และนักศึกษา ขณะที่กำลังเรียนในโรงเรียน หรือในมหาวิทยาลัย มีส่วนช่วยให้ นักเรียนและนักศึกษาได้มีโอกาสอ่านและหาความรู้ตามความสนใจของตนต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แม้ ว่าพวกเขาจะจบหลักสูตรจากโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยไปแล้วก็ตาม^๒

๘. เพื่อเผยแพร่ข่าวสารและความรู้^๓ หนังสือเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสติปัญญา ความรู้ และการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ ของผู้รู้ทั้งอดีตและปัจจุบัน และได้ถ่ายทอดความรู้ที่ได้ไว้เป็นตัวอักษร เก็บรักษาไว้เพื่อคนรุ่นหลังได้ศึกษาและค้นคว้าต่อไป^๔

^๑Ibid., pp. 16-21.

^๒Ibid., p. 16.

^๓Ibid.

^๔Alfred Stefferud, ed., The Wonderful World of Books, 3d ed. (Boston: Houghton Mifflin, 1953), pp. 18-20.

การจัดแสดงหนังสือช่วยให้ข่าวสารความรู้ที่บันทึกในหนังสือดังกล่าวมีโอกาสไปถึงมือประชาชน
ง่ายขึ้น ทำให้ทราบถึงเหตุการณ์ หรือเรื่องราวทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่ อดีต จนถึง ปัจจุบัน
เช่น การจัดแสดงหนังสือเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นที่ห้องสมุดตั้งอยู่ การ
เลือกตั้ง หรือการทำสวนครัว เป็นต้น

๔. เพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของห้องสมุดให้น่าสนใจยิ่งขึ้น การจัดแสดงหนังสือ
เป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มความมีชีวิตชีวา และลดความจำเจให้กับห้องสมุด เพราะในการจัดแสดง
หนังสือแต่ละครั้ง เมื่อเราจัดวางหนังสือ และอุปกรณ์ประกอบการจัดแสดง ตลอดจน
การจัดเตรียมสถานที่ และสิ่งประดับประดาอื่น ๆ บริเวณที่จัดนั้น จะดูสดใสและแปลกตาขึ้น
และแม้ เราจะจัดแสดงหนังสือครั้งต่อ ๆ ไป ทั้งหนังสือ และอุปกรณ์ประกอบการจัดแสดง
จะเปลี่ยนไป ทำให้รู้สึกว่ามีอะไรใหม่อยู่เสมอ และผู้ใช้ห้องสมุดจะรู้สึกกระตือ
รือล้นที่จะเข้าห้องสมุด* เพราะการที่ห้องสมุดได้จัดเตรียมสถานที่ไว้อย่างน่าดูและสวยงาม
ทำให้ผู้ใช้ห้องสมุดเกิดความกระตือรือล้นที่จะมาใช้ห้องสมุดมากขึ้น^๒

หลักสำคัญในการจัดแสดงหนังสือ

ในการจัดแสดงหนังสือ บรรณารักษ์จัดแสดงควรคำนึงถึงหลักสำคัญในการจัดแสดง
ดังต่อไปนี้

๑. การสำรวจเบื้องต้นก่อนการจัดแสดง

๑.๑ ประชาชน ในการจัดแสดงหนังสือ บรรณารักษ์ควรทราบถึงประเภท
ของบุคคลที่จะมาชมการจัดแสดง เช่น นักเรียน นักศึกษา เด็กเล็ก หรือประชาชนทั่วไป
เพราะวิธีการในการเสนอการจัดแสดงหนังสือย่อมจะแตกต่างกันไปตามประชาชนที่จะมาชม
นับตั้งแต่ภาษาที่ใช้ประกอบการจัดแสดง การเลือกหนังสือ สถานที่ที่จะใช้จัดแสดง และ

*Ibid., p. 21.

^๒Rice, Public Relations for Public Libraries, p. 90.

ช่วงเวลาของการจัดแสดง^๑ เช่น ในการจัดแสดงหนังสือในห้องสมุดประชาชนควรจัดให้เหมาะสมกับคนทุกระดับ และทุกวัย เพราะผู้ใช้ห้องสมุดประชาชน มีตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่ และตั้งแต่ผู้ที่มีความรู้น้อยจนถึงผู้ที่มีความรู้สูงจากหลาย ๆ อาชีพ^๒

๑.๒ หนังสือ เมื่อทราบถึงกลุ่มคนที่จะมาชมการแสดงหนังสือแล้ว บรรณารักษ์ ควรสำรวจหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดว่ามีเพียงพอ และเหมาะสมที่จะนำมาจัดแสดงครั้งนั้น ๆ หรือไม่ เพราะเมื่อการจัดแสดงหนังสือกระตุ้นให้ผู้ใช้ห้องสมุดเกิดความต้องการอ่านหนังสือ ห้องสมุดก็ควรที่จะมีหนังสือเพียงพอที่จะสนองความต้องการนั้น^๓ สภาพของหนังสือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ต้องสำรวจ ก่อนที่จะมีการจัดแสดงหนังสือ เพราะการจัดแสดงหนังสือของห้องสมุด เป็นการโฆษณาถึงความสมบูรณ์ของทรัพยากรของห้องสมุด ดังนั้น ถ้าห้องสมุดมีหนังสือน้อย อยู่ในสภาพที่ชำรุด และล้าสมัย จะมีผลทำให้เกิดผลเสียแก่ห้องสมุดมากกว่าผลดี^๔ นอกจากจะต้องสำรวจหนังสือ และวัสดุประกอบการจัดแสดงในห้องสมุดแล้วยังควรสำรวจวัสดุอื่น ๆ ที่อาจจะยืมได้จากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น รูปภาพ รูปจำลอง ขณะเดียวกันควรเตรียมการในการรักษาวัสดุที่ยืมมานั้นให้คงอยู่ในสภาพเดิม ไม่ชำรุดเสียหาย^๕

๒. หัวข้อการจัดแสดง

ในการเลือกเรื่องหรือหัวข้อการจัดแสดงหนังสือ บรรณารักษ์ควรทราบถึงเหตุการณ์ที่เป็นไปในชุมชน เพื่อจัดเตรียมการแสดงหนังสือให้สอดคล้องกับเหตุการณ์นั้น ๆ ขณะเดียวกันก็ควรจัดแสดงหนังสือในเรื่องที่น่าสนใจ และแปลกใหม่ไปจากที่เป็นอยู่ในชุมชนตามโอกาสอันควร^๖ และเรื่องที่จัดแสดงควรครอบคลุม

^๑Borgwardt, Library Display, p. 136.

^๒Jolliffe, Public Library Extension Activities, p. 136.

^๓Peters, ed., Handbook of Library Methods, p. 78.

^๔Borgwardt, Library Display, p. 30.

^๕Peters, ed., Handbook of Library Methods, p. 78.

^๖Ibid., p. 77.

จุดสำคัญเพียงเรื่องเดียว แต่บางหัวเรื่องก็อาจแบ่งย่อยลงไปได้ เช่น เรื่องกีฬา อาจรวมหนังสือเกี่ยวกับกรีฑา บาสเกตบอล ฟุตบอล วายน้ำ เทนนิส และอื่น ๆ^๑ บรรณารักษ์ควรหลีกเลี่ยงการจัดแสดงหนังสือในเรื่องที่เป็นที่ทราบกันดีในหมู่คนทั่วไปจนไม่น่าที่จะนำมาเสนอซ้ำอีก เพราะจะไม่เกิดประโยชน์ใดเลยในการบอกสิ่งที่ทุกคนรู้ดีแล้ว นอกจากนั้น ยังควรหลีกเลี่ยง เรื่องที่อาจก่อให้เกิดปัญหา เช่น เรื่องเกี่ยวกับการเมืองหรือทางสังคม เพราะห้องสมุด ไม่ใช่ผู้ที่จะตัดสินชี้ขาดว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนผิด แต่ห้องสมุดมีหน้าที่เสนอข้อมูล ของปัญหาแต่ละเรื่อง ในทุกแง่ทุกมุม โดยไม่เข้าข้างใครข้างหนึ่ง^๒ ที่มาของแนวความคิดเกี่ยวกับหัวเรื่องที่จะนำมาจัดแสดง มีดังต่อไปนี้

๒.๑ เหตุการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่พาดหัวข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์หรือจากรายการวิทยุ เป็น สิ่งหนึ่งที่จะให้แนวความคิดแก่เราในการจัดแสดง เช่น เรื่องการเดินทางในอวกาศ การเยือนของรัฐบุรุษคนสำคัญ ๆ เป็นต้น^๓ ดังนั้น บรรณารักษ์จึงควรติดตามข่าวความเคลื่อนไหวของชุมชนและของโลก ทั้งทางหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ เพื่อกระตุ้นให้เกิดแนวความคิดในการจัดแสดงหนังสือของห้องสมุด

๒.๒ เทศกาลและวันสำคัญ เทศกาลและวันสำคัญในรอบปี อาจช่วยชี้แนะเรื่องที่เราจะนำมาจัดแสดงในแต่ละปี เช่น วันครบรอบวันเกิดของนักเขียน นักวิทยาศาสตร์หรือรัฐบุรุษที่มีชื่อเสียง และวันครบรอบเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น^๔

๒.๓ ข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่าง ๆ ของชุมชนหรือบุคคลที่มีความสนใจ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้เราได้หัวเรื่องที่จะนำมาจัดแสดงแล้วยังเป็นการเชื่อมโยงการจัดแสดงกับความสนใจของประชาชน เช่น นักสะสมของบางอย่าง อาจเสนอให้ห้องสมุดยืมของของตน

^๑Peters, ed., Handbook of Library Methods, p. 77.

^๒Borgwardt, Library Display, p. 31.

^๓Ibid., p. 39.

^๔Ibid.

สะสมไว้ เพื่อใช้ประกอบการจัดแสดง ในมหาวิทยาลัยและโรงเรียน อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา หรือนักเรียน จะเป็นผู้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่จะจัดแสดง โดยเสนอ หัวเรื่องให้กับห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนจะรู้สึกดีใจ ถ้าได้มีโอกาสนำงานอดิเรก หรือของสะสมของตนออกมาจัดแสดง โดย อาจชักชวนให้เด็กเหล่านี้ให้ข้อเสนอแนะ ช่วยรวบรวมวัสดุ และช่วยจัดแสดง ผลพลอยได้ที่จะตามมาคือ เป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดี แก่ห้องสมุด^๑

๒.๔ หลักสูตรของโรงเรียน สำหรับห้องสมุดโรงเรียน หลักสูตรนับเป็น แหล่งชี้แนะบรรณารักษ์เกี่ยวกับเรื่องที่จะนำมาจัดแสดง เป็นอย่างดี ดังนั้น บรรณารักษ์ ห้องสมุดโรงเรียนจึงควรพยายามศึกษาหลักสูตร และกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน แล้วนำมา เปรียบเทียบกับทรัพยากรของห้องสมุดที่มีอยู่ ซึ่งอาจมีส่วนช่วยเสริมกิจกรรมในห้องเรียนได้^๒

๓. การวางแผนดำเนินงานการจัดแสดงหนังสือ

ในการจัดแสดงหนังสือ ควรมีการวางแผนดำเนินงานในเรื่องต่อไปนี้

๓.๑ การวางแผนโครงการการจัดแสดงหนังสือ ควรมีการวางแผนโครงการการจัดแสดงหนังสือไว้ล่วงหน้า เพื่อจะได้มีเวลาเหลือพอที่จะจัดเตรียมสิ่งต่าง ๆ สำหรับการ จัดแสดงหนังสือแต่ละครั้ง^๓ โดยอาจกำหนดแผนให้สอดคล้องกับเหตุการณ์หรือวันสำคัญ ๆ ที่จะเกิดขึ้น^๔ อย่างไรก็ตาม ตารางตามโครงการที่จัดไว้ไม่ควรตายตัวจนเกินไป แต่ควร ยืดหยุ่นได้บ้างตามสมควร เพราะบางครั้ง อาจมีเรื่องที่น่าสนใจบางอย่างเกิดขึ้น เหมาะ จะนำมาเป็นหัวเรื่องในการจัดแสดงหนังสือ ซึ่งไม่มีในโครงการหรือแผนที่เตรียมไว้^๕

^๑Ibid., p. 41.

^๒Ibid.

^๓Ibid., p. 24.

^๔Jolliffe, Public Library Extension Activities, p. 134.

^๕Borgwardt, Library Display, p. 34.

๓.๒ การสนองความต้องการของผู้ใช้ ก่อนการจัดแสดงหนังสือควรวางแผนเกี่ยวกับการสนองความต้องการของผู้ใช้เกี่ยวกับหนังสือที่จัดแสดง คือ จะให้ผู้ใช้ห้องสมุดหยิบหนังสือที่วางแสดงไว้ทันทีที่ผู้ใช้ต้องการในขณะที่กำลังจัดการแสดง หรือจะให้ผู้ใช้ห้องสมุดใช้หนังสือที่จัดแสดง ภายหลังที่เสร็จสิ้นการจัดการแสดงแล้ว ซึ่งทั้ง ๒ แบบต่างก็มีข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ การที่ผู้ใช้ห้องสมุด หยิบหนังสือที่จัดวางแสดงไว้ทันทีที่เขาต้องการนั้นเป็นผลดี คือ เมื่อผู้ใช้ห้องสมุดเห็นหนังสือที่ตรงกับความสนใจ หรือความต้องการของตน ก็จะทำให้เกิดความต้องการที่จะหยิบหนังสือนั้นมาใช้ในทันที ถ้าผู้ใช้คนนั้นต้องรอไปอีก ๑ สัปดาห์ หรือ ๑ เดือน เมื่อเสร็จสิ้นการแสดงผลหนังสือ ความกระตือรือร้นของผู้ใช้ที่จะหยิบหรือหยิบหนังสือเล่มนั้น ๆ มาใช้ จะค่อย ๆ ลดลง ดังนั้นห้องสมุดควรที่จะสนองความต้องการของผู้ใช้ในขณะที่เขามีความต้องการอยู่ อย่างไรก็ตามการที่ผู้ใช้ห้องสมุดได้ใช้หนังสือที่กำลังจัดแสดง มีข้อเสียที่ว่า ผู้ใช้ห้องสมุดซึ่งมาภายหลังจะไม่มีโอกาสเห็นหนังสือได้ครบทุกเล่ม และอีกประการหนึ่ง เจ้าหน้าที่ห้องสมุดต้องคอยดูแลจัดหาหนังสือฉบับอื่น ๆ มาเพิ่ม และจัดให้เป็นระเบียบเหมือนเดิม ดังนั้น ในการวางแผนสนองความต้องการของผู้ใช้ จึงควรคำนึงถึง จำนวนทรัพยากร และเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ ตลอดจนบริเวณที่จัดแสดง เช่น ถ้าทรัพยากร และเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มีจำนวนมากพอ และจัดแสดงในบริเวณที่อยู่ใกล้กับที่ทำงานของเจ้าหน้าที่ เช่น ในห้องอ่านหนังสือ ซึ่งสะดวกแก่การดูแล ควรเลือกแบบที่ ๑ แต่ถ้าทรัพยากรและเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมีน้อย ตลอดจนบริเวณจัดแสดงไม่เอื้อต่อการดูแล อาจเลือกแบบที่ ๒^๑

๓.๓ ระยะเวลาในการจัดแสดง ปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดระยะเวลาในการจัดแสดงหนังสือ คือ ขนาดและขอบเขตของการจัดแสดง โดยปกติแล้วในห้องสมุดประชาชน การจัดแสดงหนังสือแต่ละครั้งจะกินเวลาประมาณ ๑ เดือน และถ้าการจัดแสดงหนังสือครั้งนั้น จัดเป็นครั้งสำคัญ และต้องลงทุนลงแรงมาก การจัดแสดงนั้นก็ควรอยู่นานไม่น้อยกว่า ๑ เดือน แต่ถ้าจัดแสดงหนังสือขนาดเล็ก เช่น จัดหนังสือแสดงไว้ประมาณ

^๑Ibid., pp. 31-33.

๔-๖ เล่ม โดยวางไว้ใกล้โต๊ะจ่าย-รับ และติดป้ายบอกว่า "ท่านอ่านแล้วหรือ" การ จัดแสดงหนังสือประเภทนี้อาจเปลี่ยนได้ทุกวัน แต่ถ้าจัดแสดงหนังสือครั้งละ ๕๐-๖๐ เล่ม ควรขยายเวลาในการแสดงออกเป็นไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์^๑ ปัจจัยอื่น ๆ ที่จะเป็น ตัวกำหนดระยะเวลาของการจัดแสดงหนังสือ ได้แก่ ประเภทของการจัดแสดงหนังสือ ลักษณะการยืมของผู้อ่าน^๒ และ ความถี่ในการมาใช้ห้องสมุด แต่ในบางครั้งตัวบรรณารักษ์ เองจะเป็นผู้บอกได้ว่า ถึงเวลาที่จะเปลี่ยนการจัดแสดงหนังสือครั้งนั้น ๆ เมื่อไร โดย สังเกตดูการแสดงออกถึงความสนใจการจัดครั้งนั้น ๆ ของคนที่เดินผ่านไปมา ถ้าบุคคล เหล่านี้ เดินผ่านไป โดยไม่สนใจการจัดแสดงนั้นเลย บรรณารักษ์ก็จะทราบได้ว่า ถึง เวลาที่ควรจะเปลี่ยนการจัดแสดง อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงไว้เสมอว่า ควรเปลี่ยนการ แสดงหนังสือ ก่อนที่คนที่เดินผ่านไปมาจะรู้สึกเบื่อ^๓

๓.๔ การประชาสัมพันธ์การจัดแสดง สิ่งหนึ่งที่บรรณารักษ์ ควรจัด เตรียมวางแผน ก่อนการจัดแสดงหนังสือ คือ การประชาสัมพันธ์การจัดแสดง เพราะการ ลงทุนลงแรงในการจัดแสดง ของห้องสมุดจะสูญเปล่าหรือได้ผลไม่คุ้มค่าถ้าผู้ใช้ห้องสมุด ไม่มีโอกาสทราบว่ามีการจัดแสดงหนังสือ ขึ้นในห้องสมุด^๔ การประชาสัมพันธ์การจัดแสดง อาจทำได้หลายรูปแบบดังนี้

๓.๔.๑ การติดประกาศ อาจติดประกาศแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับ การจัดแสดงไว้ในทุกที่ ทั้งในและนอกห้องสมุด เท่าที่จะสามารถทำได้^๕ ซึ่งจะเป็นการ ช่วยให้ทั้งผู้ที่ เป็นสมาชิกห้องสมุด และผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ได้มีโอกาสทราบถึง การจัด แสดงพร้อมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ

^๑Ibid., p. 38.

^๒Jolliffe, Public Library Extension Activities, p. 136.

^๓Borgwardt, Library Display, p. 38.

^๔Ibid., p. 26.

^๕Ibid.

๓.๔.๒ การประชาสัมพันธ์ทางหนังสือพิมพ์ การประกาศแจ้งข่าวลงในหนังสือพิมพ์ หรือการจัดพิมพ์รายชื่อหนังสือที่เกี่ยวกับการจัดแสดงลงในหนังสือพิมพ์เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ทั้งผู้ใช้และผู้ไม่ใช่ห้องสมุดได้ทราบถึงการจัดแสดงหนังสือที่จะมีขึ้น สำหรับห้องสมุดวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัยอาจประชาสัมพันธ์การจัดแสดง โดยการเขียนบทความลงในสิ่งพิมพ์ของนักศึกษา และสำหรับห้องสมุดโรงเรียน อาจใช้วารสารนักเรียน เป็นสื่อการประชาสัมพันธ์^๑

๓.๔.๓ การประชาสัมพันธ์ทางวิทยุ การประชาสัมพันธ์การจัดแสดงหนังสือของห้องสมุดทางวิทยุ จะเป็นผลดีต่อการจัดแสดง และห้องสมุดหรือไม่ขึ้นอยู่กับวิธีการประชาสัมพันธ์ กล่าวคือ ในการประชาสัมพันธ์การจัดแสดงหนังสือของห้องสมุดควรมุ่งการประชาสัมพันธ์ในหัวข้อเรื่องไม่ใช่ที่หนังสือแต่ละเล่ม เช่น การจัดแสดงหนังสือเรื่องความสุขในวันแต่งงานก็ อาจจัดให้มีการพูดคุยกันทางวิทยุเกี่ยวกับ เรื่องความสุขในการแต่งงาน ในขณะที่เดียวกันจะพูดถึงชื่อหนังสือที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่พูด แต่ไม่ควรพูดถึงหนังสือแต่ละเล่มโดยละเอียด เพราะจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี คือ จะมีคนจำนวนมากที่มุ่งไปห้องสมุดเพื่อยืมหนังสือที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างละเอียดทางวิทยุ จนห้องสมุดไม่อาจจะสนองความต้องการนั้นได้อย่างเพียงพอ หรือแม้จะสามารถสนองความต้องการได้อย่างเพียงพอ แต่จะไม่ใช่เป็นการลงทุนที่คุ้มค่า เพราะความต้องการหนังสือดังกล่าวจะมีเพียงระยะหนึ่งเท่านั้น คือหลังที่มีการประชาสัมพันธ์^๒

๓.๔.๔ การแจ้งแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การส่งหนังสือแจ้งเกี่ยวกับโครงการการจัดแสดงของห้องสมุดให้กับหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ เช่น นายกสมาคม อาจารย์ใหญ่ หรือกลุ่มคนที่ คิดว่ามีความสนใจการจัดแสดงเรื่องนั้น ๆ เป็นวิธีการประชาสัมพันธ์การจัดแสดงที่ห้องสมุดบางแห่งเคยนำไปใช้ และได้ผลเป็นที่น่าพอใจ เพราะทำให้ได้ผู้เข้าชมเป็นกลุ่ม^๓

^๑Ibid., p. 28.

^๒Ibid., pp. 127-128.

^๓Ibid., p. 26.

๔. เทคนิคการจัดแสดงหนังสือ

ในการจัดแสดงหนังสือ ควรคำนึงถึงเทคนิคการจัด ดังต่อไปนี้

๔.๑ เทคนิคการจัดแสดงหนังสือ เมื่อ เตรียมหนังสือและวัสดุประกอบ

สำหรับการจัดแสดงหนังสือพร้อมแล้วขั้นต่อไป คือ การจัดหนังสือ และวัสดุประกอบในบริเวณที่จัดแสดง โดยคำนึงถึงหลัก ๒ ประการ คือ ความเรียบง่าย และความเป็นเอกภาพ (Simplicity and Unity)^๑

การจัดวัตถุเพื่อให้เกิดความเรียบง่ายนั้นก็คือ ควรหลีกเลี่ยงการจัดที่เบียดเสียดจนเกินไป ควรจัดหนังสือและวัสดุประกอบการจัดทุกชิ้นให้สามารถมองเห็นได้เด่นชัดเท่าที่จะสามารถทำได้ ควรมีช่องไฟพอเพียง เพราะการจัดหนาแน่นเกินไปหรือห่างเกินไป จะไม่ถึงจุดความสนใจและยากที่จะกระตุ้นความต้องการของผู้ดู^๒

ส่วนความเป็นเอกภาพนั้นก็คือ การจัดแสดง ควรเป็นการเสนอความคิดเพียงอย่างเดียว แม้ว่า ความคิดบางอย่างอาจแบ่งย่อยลงไปได้อีก ดังนั้น จึงไม่ควรนำภาพ หรือวัสดุซึ่งไม่ตรงกับเรื่องที่ จัดจริง ๆ ไปไว้ในที่ที่จัดแสดง^๓

✓ การจัดวางหนังสือในบริเวณจัดแสดงไม่ควรจัดเรียงกันเป็นแถว เหมือนที่จัดบนชั้นปกติ แต่อาจจัดเนื้อที่ในตู้จัดแสดงหรือบนโต๊ะจัดแสดงให้เป็นรูปสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม หรือ วงกลม โดยอาจใช้กล่องกระดาษแข็ง สังกะสี หรือท่อนไม้ ช่วย จากนั้น จึงนำหนังสือ หรือวัสดุประกอบการจัดแสดงมาจัดวางบนรูปทรงเหล่านี้ โดยวางวัสดุที่มีขนาดใหญ่ที่สุด หนักที่สุด หรือที่มีสีที่ตัดไว้มาก่อน และจัดวางวัสดุที่เบากว่า เล็กกว่า และ สีส่อนกว่าไว้ด้านหลัง^๔

^๑Ibid., p. 34.

^๒Ibid.,

^๓Kate Coplan, Effective Library Exhibits: How to Prepare and Promote Good Displays (New York: Oceana Publication, 1958), p 31.

^๔Borgwardt, Library Display, p. 34.

^๕Ibid., pp. 34-35.

สำหรับการจัดวางรูปภาพหรือจุลสาร อาจต้องใช้กระดาษแข็งตรึงไว้ด้านหลัง เพื่อให้สามารถวางตรงได้^๑ ข้อเสียประการหนึ่ง ในการจัดแสดงหนังสือในแง่ของการจัดวางคือ หนังสือทุกเล่มมีรูปทรงสี่เหลี่ยม มีความกว้าง ความยาว และความหนา ดังนั้น ในการจัดบริเวณจัดแสดงจึงใช้วัสดุประกอบการจัด เช่น รูปจำลอง เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักรขนาดเล็ก หรือวัสดุอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จัด ซึ่งจะช่วยให้ได้รูปทรงที่แตกต่างกันไป ทำให้ชวนดูยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อจัดแล้ววัสดุประกอบเหล่านี้ต้องไม่ไปบังหนังสือเพราะจุดสำคัญของการจัดแสดงอยู่ที่หนังสือและการอ่านไม่ใช่อยู่ที่วัสดุประกอบการจัด สำหรับเรื่อง สีสน จุดความสนใจ และแนวการจัด ไม่ควรซ้ำกับการจัดครั้งก่อน ๆ เพราะจะทำให้ ผู้ดูเกิดความชาชิน ไม่มีความกระตือรือร้นที่จะอยากดูต่อไป^๒ และหลังจากที่จัดวางวัสดุต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ควรสำรวจข้อผิดพลาดอีกครั้งหนึ่ง เพราะบางครั้งอาจจางกลับหัว บ้ายคำบรรยายอาจจะยังวางอยู่ในที่ไม่เหมาะสม หรือการจัดวางวัสดุยังไม่สมดุลย์กัน ซึ่งอาจต้องมีการเสริมแต่งอีกบางอย่าง^๓

๔.๒ การเอาใจใส่ดูแลขณะที่มีการจัดแสดงหนังสือและการเก็บรักษาเครื่องมือและวัสดุภายหลังการจัดแสดง ในการจัดแสดงหนังสือแต่ละครั้งเท่ากับเป็นการลงทุนครั้งหนึ่ง เพราะต้องเสียทั้งกำลังทรัพย์ กำลังคน และกำลังความคิด จึงสมควรที่จะให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า นั่นคือ การได้รับความสนใจจากผู้ใช้ห้องสมุด ดังนั้น เมื่องานการจัดแสดงหนังสือเสร็จเรียบร้อยพร้อมที่จะแสดงได้แล้ว หน้าที่ของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดทุกคน คือ ต้องคอยเอาใจใส่ดูแลให้การจัดแสดงหนังสือเหล่านั้น ๆ เรียบร้อยอยู่เสมอ เช่น เมื่อมีผู้หยิบหนังสือจากที่จัดแสดงไป ก็ควรรีบจัดหาฉบับใหม่มาแทนที่ทันที เมื่อหนังสือที่เปิดแสดงหน้าสำคัญไว้แต่ผู้มาชมการจัดแสดงบางคนอาจปิดหน้าดังกล่าวหรือเปิดไปที่หน้าอื่น ก็ควรหมั่นคอยตรวจตราดู

^๑Peters, ed., Handbook of Library Methods, p. 78.

^๒Borgwardt, Library Display, pp. 35-37.

^๓Coplan, Effective Library Exhibits . . . , p. 31.

เพื่อเปิดกลับไปยังหน้าเดิม หรือบางครั้งหนังสือที่ตั้งแสดงอาจถูกย้ายที่ ต้องนำกลับมาวางไว้ที่เดิมที่จัดไว้ก่อนแรก^๑ และเมื่อการจัดแสดงหนังสือจบสิ้นลง ควรจัดเก็บเครื่องมือหรือวัสดุที่ใช้จัดแสดง เช่น โปสเตอร์ เครื่องมือเครื่องใช้ ภาพประกอบ และวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้แล้วไว้ในเป็นระเบียบ และระวังรักษาอย่างดีมิให้ชำรุดเสียหาย เพื่อว่าจะได้ใช้ประโยชน์ได้ในครั้งต่อ ๆ ไป ซึ่งจะเป็นการคุ้มทั้งค่าใช้จ่าย เวลา และแรงงานของเจ้าหน้าที่ และถ้าหากเป็นไปได้ก็ควรถ่ายภาพการจัดแสดงหนังสือแต่ละครั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์สำหรับการจัดแสดงครั้งต่อ ๆ ไป^๒

ประเภทของการจัดแสดงหนังสือ

การจัดแสดงหนังสือของห้องสมุดเราอาจจำแนกได้เป็น ๖ ประเภท ดังต่อไปนี้

๑. การจัดแสดงหนังสือใหม่ การจัดแสดงหนังสือใหม่นี้เป็นประเภทของการจัดแสดงหนังสือที่จัดกันแพร่หลายในห้องสมุด และสามารถใช้กับประชาชนเป้าหมายทุกประเภท สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการจัดแสดงหนังสือใหม่ คือ ควรจัดแสดงหนังสือใหม่สม่ำเสมอ และควรเปิดโอกาสให้ผู้อ่านยืมหนังสือใหม่ที่จัดแสดงได้ทันทีจากบริเวณที่จัดแสดง และเมื่อผู้ยืมนำหนังสือมาคืน ต้องนำหนังสือนั้นกลับมาวางที่จัดแสดงตามเดิม ไม่ควรนำไปวางไว้ที่ชั้นหนังสือ ขณะเดียวกัน ควรระวังมิให้หนังสือเล่มอื่นในห้องสมุดที่ไม่ใช่หนังสือใหม่มาวางปะปนในที่จัดแสดงหนังสือใหม่^๓ ในการนำหนังสือใหม่ออกแสดงควรจัดให้น่าสนใจ โดยวางรูปแบบให้เหมาะสม เช่น จัดให้เป็นศูนย์รวมจุดสนใจ มีเอกภาพ และใช้อุปกรณ์ดึงดูดความสนใจ เช่น ใบหุ้มปก ภาพหรือข้อความ เชิญชวน คำขวัญสั้น ๆ ที่กินใจ เป็นต้น และถ้าสามารถทำได้เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักหนังสือและเกิดความสนใจที่จะอ่านหนังสือนั้น ควรแนะนำหนังสือควบคู่กันไป ซึ่งอาจทำได้โดย เปิดสิ่งที่น่าสนใจใน

^๑Jolliffe, Public Library Extension Activities, pp. 136-137.

^๒Ibid., p. 136.

หนังสือนั้น ให้เห็นโดยทั่วถึง เช่น ภาพประกอบ หรือทำบรรณนิทัศน์สิ่งเซป เพื่อแนะนำหนังสือนั้น ๆ ดัดหรือคัดคำวิจารณ์จากหนังสือพิมพ์ วารสาร หรือจากบุคคลสำคัญเกี่ยวกับหนังสือนั้นมาแสดง หรืออาจทำบรรณานุกรมหนังสือใหม่ออกเผยแพร่^๑

๒. การจัดแสดงเฉพาะปกหนังสือ ปกหนังสือเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการจัดแสดงหนังสือเพราะในปัจจุบัน ปกหนังสือไม่ได้มีไว้เพื่อกันฝุ่นหรือเพื่อป้องกันการชำรุด แต่เพียงอย่างเดียว แต่มีวัตถุประสงค์อื่นเพิ่มขึ้น คือ เพื่อการโฆษณาและเพื่อดึงดูดใจผู้ดู เช่นเดียวกับซองแผ่นเสียง^๒ ปกหนังสือนอกจากจะมีสีสันที่ล่อใจแล้วยังมีภาพถ่าย และชีวประวัติของผู้เขียน และรายละเอียดทางบรรณานุกรม ซึ่งไม่มีในตัวเล่ม^๓ ห้องสมุดหลายแห่งจึงนิยมจัดแสดงหนังสือโดยใช้ปกหนังสือ ผู้ใช้ก็มักจะเคยชินกับการแสดงหนังสือประเภทนี้ สิ่งสำคัญสำหรับการจัดแสดงหนังสือประเภทนี้คือ ต้องมีตัวเล่มหนังสืออยู่ในห้องสมุด ทั้งที่เป็นนวนิยายและสารคดี ไม่ใช่มีแต่เฉพาะปกหนังสือเท่านั้นในการแสดงปกหนังสือ ไม่ควรจัดวางหรือติดอย่างไม่เป็นระบบ แต่ควรจัดอย่างพิถีพิถันให้ดูสะอาดตาและเรียบร้อย ไม่ควรจัดหนาแน่นจนเกินไป และรูปแบบในการจัดแต่ละครั้งไม่ควรซ้ำซาก แต่ควรเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ จะทำให้ดูใหม่อยู่เสมอ ในการติดปกหนังสือกับบอร์ด อาจคิดในลักษณะแบนราบ หรือพับเข้ามาให้เห็นทั้งความกว้าง ความยาว และความหนา นอกจากจะติดปกหนังสือกับบอร์ดแล้ว เราอาจใช้ปกหนังสือ หุ้มรูปจำลองของหนังสือ ซึ่งอาจทำจากไม้ ให้เหมือนมีหนังสืออยู่จริง แล้วนำไปจัดวางไว้ในตู้จัดแสดงอีกริธีหนึ่ง ซึ่งอาจจะทำได้ก็คือ นำปกหนังสือเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้ม วางไว้บนโต๊ะอ่านหนังสือก็ได้ การจัดแสดงหนังสือ โดยใช้ปกหนังสือนี้ เจ้าหน้าที่ควรใช้ความระมัดระวัง

^๑วัลลภ สวัสดิวัลลภ, การซ่อมบำรุงรักษาหนังสือ และงานเทคนิคของห้องสมุด (กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเทพสตรี, ๒๕๒๐), หน้า ๑๔๕-๑๔๖.

^๒Borgwardt, Library Display, pp. 101-102.

^๓Ibid., p. 106.

ไม่ให้ปกหนังสือเหล่านี้สูญหาย เพราะปกเหล่านี้ต้องนำกลับมาหุ้มตัวเล่มหนังสือตามเดิม
เมื่อการแสดงสิ้นสุดลง^๑

๓. การจัดแสดงหนังสือในสาขาวิชาต่าง ๆ การจัดแสดงหนังสือประเภทนี้ เราสามารถนำหนังสือของห้องสมุดจากแต่ละสาขาวิชาที่มีอยู่ออกมาให้ผู้ใช้ห้องสมุดทั้งที่เป็น บุคคลเฉพาะกลุ่มและบุคคลทั่วไปได้มีโอกาสนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น การจัดแสดงหนังสือ เกี่ยวกับรถไฟ ก็มีได้หมายความว่าหนังสือที่เรานำมาจัดแสดงนั้น จะเป็นเพียงหนังสือ ทางด้านวิศวกรรมรถไฟเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงหนังสือในสาขาวิชาอื่น ๆ เช่น เศรษฐศาสตร์ และธุรกิจ และอาจรวมไปถึงการท่องเที่ยว การจัดแสดงหนังสือ ประเภทนี้ เราสามารถจัดได้ทั้งในและภายนอกห้องสมุด เช่น บริเวณทางเข้า-ออก เฉลียง และใต้ที่นั่งจัดในตู้จัดแสดง หรือชั้นจัดแสดงที่เป็นชั้นเปิด ตัวอย่างเรื่องที่อาจนำมาจัดแสดง เช่น "เรื่องน่าสนใจในบ้าน" "เรื่องน่าสนใจเกี่ยวกับสวน" "คุณทำได้ด้วยตัวเองได้" เป็นต้น การจัดแสดงหนังสือจากสาขาวิชาต่าง ๆ มีประโยชน์มากในการดึงความสนใจ ของผู้ใช้ห้องสมุดมาสู่หนังสือในแต่ละสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อเรานำไปจัด แสดงไว้ใกล้ ๆ กับสาขาวิชานั้น ๆ^๒

๔. การจัดแสดงหนังสือตามเหตุการณ์สำคัญ ในการจัดแสดงหนังสือประเภทนี้ เราต้องคอยสังเกตความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของโลก และเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของท้องถิ่น อยู่เสมอ เรื่องที่นำมาจัดแสดงอาจเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สิ่งที่น่าสนใจจาก โทรทัศน์ในรอบสัปดาห์ เรื่องน่าสนใจในข่าว สิ่งน่าสนใจจากภาพยนตร์ในรอบสัปดาห์ และเกี่ยวกับวันครบรอบสำคัญ ๆ ในแต่ละสัปดาห์ เช่น วันเกิด หรือวันตายของบุคคลสำคัญ ๆ หรือวันครบรอบของเหตุการณ์สำคัญ ๆ ระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติ เช่น วันคริสต์มาส

^๑Jolliffe, Public Library Extension Activities, p. 138.

^๒Ibid., pp. 138-139.

วันหยุด วันสำคัญของอาชีพต่าง ๆ ปัญหาในการจัดแสดงหนังสือแบบนี้คือ หนังสือที่จะใช้ในการจัดแสดงตามเรื่องต่าง ๆ ที่มีอยู่ในห้องสมุดอาจไม่เพียงพอ ทำให้บางครั้ง จำเป็นต้องทิ้งให้ขึ้นหรือจัดแสดงว่าง เมื่อมีผู้ยืม ยืมหนังสือที่จัดแสดงไว้^๑

๔. การจัดแสดงหนังสือนวนิยายประเภทต่าง ๆ หลายปีที่ผ่านมา บรรณารักษ์หลายคนได้มีการถกเถียงกันถึงการแบ่งประเภทของหนังสือนวนิยาย และในปัจจุบันก็ยังไม่มีรูปแบบที่จะใช้เป็นข้อสังเกตว่าหนังสือเล่มนั้น ๆ จัดเป็นหนังสือนวนิยายประเภทใด แม้ว่าจะมีปัญหาในเรื่องการกำหนดประเภทของนวนิยาย แต่ในห้องสมุดหลายแห่งมีการจัดแสดงหนังสือนวนิยายประเภทต่าง ๆ เป็นประจำ นวนิยายประเภทที่ห้องสมุดทั่วไปนิยมจัดแสดงคือ หนังสือนวนิยายประเภทรัก ๆ ใคร่ ๆ (romance) ประเภทลึกลับ (mystery) และประเภทลูกทุ่งตะวันตก (western) หรือบางครั้งก็เป็นนวนิยายเกี่ยวกับทะเล อวกาศ ดลกซบซัน อิงประวัติศาสตร์ และเรื่องสั้น^๒

๖. การจัดแสดงหนังสือที่มีลักษณะพิเศษ วัตถุประสงค์ของการจัดแสดงหนังสือประเภทนี้ เหมือนกับการจัดแสดงหนังสือประเภทอื่น ๆ คือ เพื่อนำหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดมาใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด แต่เนื่องจากหนังสือบางเล่ม มีลักษณะเฉพาะในตัวของมันเอง ทำให้ สามารถแยกออกมาจัดแสดงเป็นอีกประเภทหนึ่ง เช่น อาจตั้งหัวเรื่องของการจัดแสดงว่า "เหล่าเก่าในขวดใหม่" โดยรวบรวมนวนิยายอมตะที่จัดพิมพ์ในรูปแบบเล่มใหม่นำมาจัดแสดง หรือจัดแสดงหนังสือที่เป็นหนังสือดี แต่อาจจะไม่ได้รับความสนใจในขณะนั้น เพราะจัดแยกไว้ในชั้นต่างหากเป็นหนังสืออ้างอิง ไม่ได้นำมาจัดไว้บนชั้น ในห้องอ่านหนังสือทั่วไป หรือเป็นหนังสือที่เคยเป็นที่ชื่นชอบกันมาแล้วในอดีต โดยอาจนำมาจัดรวมกับหนังสืออื่น ๆ ในโอกาสวันสำคัญ ๆ ของท้องถิ่นหรือของประเทศ โดยอาจใช้หัวเรื่องการจัดแสดงว่า "หนังสือที่ท่านอาจมองข้ามไป" หัวเรื่องอื่น ๆ ที่อาจนำมาใช้ในการจัดแสดง

^๑Ibid., p. 139.

^๒Ibid.

หนังสือประเภทนี้ได้แก่ "หนังสือที่เราเลือกสรรแล้ว" "หนังสือที่เราอยากจะแนะนำท่าน" ข้อดีของการจัดแสดงหนังสือประเภทนี้ คือ เป็นการง่ายที่จะดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน เพราะหนังสือเหล่านี้มีลักษณะพิเศษที่ไม่เหมือนกับหนังสืออื่น ๆ แต่บรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบการจัดแสดงต้องใช้เวลาอย่างมากในการจัดแสดงหนังสือประเภทนี้^๑

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงหนังสือ

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดแสดงหนังสือ จำแนกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นโครงสร้างของการจัดแสดงหนังสือ และวัสดุที่เป็นส่วนประกอบของการจัดแสดงหนังสือ

๑. วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นโครงสร้างของการจัดแสดงหนังสือ

วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นโครงสร้างของการจัดแสดงหนังสือ มี ๔ ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

๑.๑ ตู้โชว์หน้าต่างสมุด (Library Window) ตู้โชว์หน้าต่างสมุดมีลักษณะเหมือนกับตู้โชว์สินค้าตามห้างสรรพสินค้าทั่วไป เหมาะกับห้องสมุดที่ตั้งอยู่ติดถนนที่มีผู้คนเดินผ่านไปมา มาก ตู้โชว์หน้าต่างสมุดนับเป็นวัสดุอุปกรณ์โครงสร้างที่สะดุดตาประชาชนทั่วไปมากที่สุด เพราะตู้โชว์หน้าต่างสมุดเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้คนที่เดินไปมาภายนอกห้องสมุดกับทรัพยากรภายในห้องสมุด นอกจากนั้นยังเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความประทับใจครั้งแรกแก่ผู้คนที่ผ่านไปมา ในต่างประเทศห้องสมุดหลายแห่งได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของตู้โชว์หน้าต่างสมุด เช่น ห้องสมุดประชาชนซินซินเนติ (Cincinnati Public Library) เมื่อจะมีการสร้างห้องสมุดได้พยายามให้มีตู้โชว์หน้าต่างสมุดเป็นส่วนหนึ่งของตัวอาคารด้วย ส่วนที่ห้องสมุดประชาชนนิวยอร์ก (New York Public Library) แม้จะไม่มีตู้โชว์หน้าต่างสมุด เพราะห้องสมุดอยู่ห่างจากทางเท้าข้างถนน เนื่องจากชั้นที่หนึ่งของห้องสมุดยกพื้นสูงจากพื้นดินมาก แต่ห้องสมุดได้สังเกตเห็นความสำคัญ

^๑Ibid., p. 140.

ของการจัดแสดงหนังสือในตู้โชว์ จึงได้ขอยืมตู้โชว์หน้าร้านของร้านขายของในถนนที่จอแจ
แห่งหนึ่งเพื่อใช้จัดแสดงหนังสือ ดังนั้นในตู้โชว์ของร้านดังกล่าวนอกจากจะมีสินค้าของ
ทางร้านแสดงไว้แล้ว ยังมีการจัดแสดงหนังสือควบคู่ไปด้วย หลักสำคัญในการจัดแสดง
ในตู้โชว์หน้าห้องสมุด คือ ต้องมีความเด่น และสะดุดตา เพื่อที่จะสามารถดึงดูดสายตา
ผู้คนที่ผ่านไปมาหน้าห้องสมุดด้วยความเร่งรีบ เพราะแต่ละคนจะใช้เวลาเดินผ่านตู้โชว์
หน้าห้องสมุดไม่เกินกว่า ๑๑ วินาที สิ่งที่จะดึงดูดสายตาผู้ที่เดินผ่านไปมาคือสีสัน ความ
หลากหลาย แสงสว่าง ความเคลื่อนไหว โปสเตอร์ และแผ่นป้ายที่มีชีวิตชีวา และ
ในตู้โชว์หน้าห้องสมุดจะไม่มีรายชื่อหนังสือที่ควรอ่าน แต่อาจจะเขียนป้ายขนาดใหญ่เพื่อ
บอกตัวอักษรประจำหมวดหมู่หนังสือที่เรากำลังจัดแสดง^๑

๑.๑.๑ การจัดตู้โชว์หน้าห้องสมุด โดยทั่วไปขนาดของตู้โชว์หน้า
ห้องสมุดขึ้นอยู่กับความสบายตาของผู้ดู และไม่ควรสูงจากพื้นดินจนเกินไป ขณะเดียวกัน
ก็ไม่ควรต่ำจนเกินไป นั่นก็คือ ควรอยู่ในระดับสายตา ซึ่งอยู่ในระดับประมาณ ๔ ฟุต
พื้นของตู้โชว์ควรสูงจากพื้นดิน ประมาณ ๒ ฟุต และเพดานควรสูงจากพื้นของตู้ ประมาณ
๖-๘ ฟุต ความลึกของตู้ ควรเป็น ๑๘-๓๐ นิ้ว หรือ ๔ ฟุต เพื่อจะได้สามารถเลื่อน
ฉากด้านหลังได้ตามขนาดของความลึกที่ต้องการ ส่วนความยาวของตู้ นั้น ควรเป็น ๑๐ ฟุต^๒
สิ่งของที่จะใช้จัดในตู้โชว์หน้าห้องสมุด อาจประกอบไปด้วยสิ่งของต่าง ๆ หลายรูปทรงและ
หลายขนาด วัสดุที่ใช้จัดแสดงอาจมีเพียง ๒-๓ อย่าง หรือบางทีเป็นภาพเขียนเพียงภาพ
เดียว หรือเครื่องจักรเล็ก ๆ เพียงเครื่องเดียว วางไว้หน้าฉากในตู้โชว์ที่ตกแต่งไว้
ก็พอจะจุดความสนใจของผู้คนที่ผ่านไปมาหน้าห้องสมุดได้ หลักสำคัญในการจัดแสดงใน
ตู้โชว์หน้าห้องสมุด ก็คือ เราต้องมีจุดความสนใจที่เด่นเพียงจุดเดียว วัตถุที่เป็นจุดเด่น
นั้นต้องมีสีสัน หรือ รูปแบบที่ดึงดูดความสนใจของคนทีเดินผ่านไปมาได้ โดยเราอาจ

^๑Borgwardt, Library Display, pp. 73-75.

^๒Ibid., pp. 78-79.

โยงลูกศร วาดรูปมือชี้ หรือลากเส้นหลาย ๆ เส้น รวมชี้ไปยังวัตถุหรือข่าวสารที่เรา
อยากจะทำให้ผู้ที่เห็นผ่านไปมาทราบ^๑

ในการจัดวางวัตถุในตู้โชว์หน้าห้องสมุด อาจจัดได้ ๒ วิธี คือ
วิธียึดหลักความสมดุลย์ (symmetrical method) และวิธีที่ไม่ยึดหลักความสมดุลย์
(asymmetrical method)^๒

การจัดตู้โชว์ตามหลักความสมดุลย์ นับเป็น วิธีการจัดที่ง่ายที่สุด
โดยยึดเพียงหลักของความสมดุลย์เท่านั้น กล่าวคือ วัตถุทั้งสองข้างที่จัดต้องมีน้ำหนัก
ใกล้เคียงกัน แม้บางครั้งข้างหนึ่งอาจเป็นวัตถุที่มีขนาด สี่ หรือ รูปทรงที่ต่างกัน แต่
การจัดแบบนี้มีข้อเสียคือ เป็นการจัดที่ขาดจินตนาการ และความหลายหลาก^๓

หลักที่ไม่ยึดความสมดุลย์นั้น มีหลักสำคัญ คือ จุดศูนย์กลาง
(fulcrum) ขณะที่ การจัดแบบสมดุลย์ ถือหลักของ ความสมดุลย์ ในการวางวัตถุ
ทั้งสองข้าง จากศูนย์กลาง การจัดแบบที่ไม่ยึดความสมดุลย์นั้น ถือหลักการวางวัตถุที่มี
น้ำหนักมากกว่าไว้ใกล้จุดศูนย์กลาง หรือ วางวัตถุที่มีน้ำหนักน้อยห่างจากจุดศูนย์กลาง
วิธีการนี้จะช่วยเพิ่ม ความหลายหลากและความน่าดูยิ่งขึ้น^๔

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าเราจะจัดวางวัตถุโดยวิธีใด สิ่งสำคัญ
ประการหนึ่งที่เราควรคำนึงถึงคือ ที่ว่าง หรือช่องไฟ นั่นคือ เราต้องให้ความเด่นแก่วัตถุ
แต่ละชิ้นอย่างพอเพียง เพราะตู้โชว์ก็เปรียบเหมือนเวทีการแสดง วัตถุที่จัดวางไว้ก็
เปรียบเหมือนตัวละครในเรื่อง ตัวละครทุกตัว ต้องมีความเด่นอยู่ในตัวอย่างเหมาะสม
ดังนั้น ในขณะที่จัดตู้โชว์ เราก็อาจต้องออกมายืนดูจากด้านหน้าหลาย ๆ ครั้งในมุมต่าง ๆ
ที่จะให้คนทั่วไปดู เพื่อให้การจัดวางวัตถุแต่ละชิ้น เป็นไปอย่างเหมาะสม^๕

^๑Ibid., p. 75.

^๒Ibid., p. 77.

^๓Ibid.

^๔Ibid., p. 78.

^๕Ibid.

การจัดวัตถุในตู้โชว์โดยการแขวนแทนที่จะวางบนพื้น หรือบนชั้น เพียงอย่างเดียว เป็นเทคนิคอันหนึ่งที่เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักจัดตู้โชว์ แต่ในหมู่บรรณารักษ์ไม่ค่อยมีการนำไปใช้ เทคนิคอันนี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดแสดงแบบสามมิติ การแขวนวัตถุทำให้เราไม่จำเป็นต้องใช้ชั้นวางวัตถุทุกครั้งไป พื้นของตู้โชว์จึงว่างสำหรับที่เราจะใช้วางวัตถุอื่น ๆ หรือตกแต่งให้สวยงาม เราอาจใช้เส้นในลอน ซึ่งมีคุณสมบัติเหนียวและเกือบจะมองไม่เห็น แขนงป้ายหรือวัตถุอื่น ๆ ในระดับความสูง และความลึกต่าง ๆ กัน วัตถุที่เราอาจใช้แขวนกับในลอน ได้แก่ รูปที่ตัดจากกระดาษ หรือที่ทำขึ้นจากการหัตถลวด ในการขึงเส้นในลอนเราอาจขึงกับตะปู หรือหมุด จากพื้นถึงเพดาน เพื่อให้เป็นแนวสำหรับติดวัตถุที่มีน้ำหนักเบา เช่น รูปใบไม้หรือเกล็ดหิมะ ทำให้เหมือนมีการเคลื่อนไหวของหิมะตก หรือใบไม้ร่วง^๑

๑.๑.๒ อุปกรณ์ภายในตู้โชว์หน้าต่างสมุด อุปกรณ์ที่จะใช้จัดวางวัตถุต่าง ๆ ในตู้โชว์หน้าต่างสมุด ได้แก่ ชั้นโลหะอย่างบาง ซึ่งมีที่วางวัตถุ ทำด้วยกระดาษหลาย ๆ ชั้น ลดหลั่นกันลงมา ในลักษณะที่ลาดเอียง ป้ายจัดแสดง หรืออาจเป็นกล่องซึ่งทำด้วยกระดาษแข็ง ด้งไม้ หรือท่อมไม้ แล้วนำมาทาสี หรือหุ้มให้สวยงาม อุปกรณ์เหล่านี้จะช่วยกระจายที่ว่างในตู้โชว์ ทำให้วัตถุต่าง ๆ ไม่อยู่ในระดับเดียวกันทั้งหมด เช่น ห้องสมุดประชาชนชิคาโก เคยใช้กล่องไม้ฉัตรรูปสี่เหลี่ยม ๔ ใบ ที่มีขนาดต่าง ๆ กัน คือ ๔ x ๔ x ๔ นิ้ว ๒๐ x ๔ x ๔ นิ้ว ๓๐ x ๔ x ๔ นิ้ว และ ๔๐ x ๔ x ๔ นิ้ว กล่องทั้งสี่ใบนี้เปิดออกได้ด้านหนึ่ง ภายนอกทาสีดำ ส่วนภายในทาสีเงิน กล่องทุกใบยกเว้นใบเล็กสุด ตรงกลางจะมีชั้นหนึ่งชั้น การวางกล่องในตู้โชว์สามารถวางได้หลายแบบ และสีของกล่องเราก็ควรจะเปลี่ยนเป็นครั้งคราว โดยทาสีใหม่ หรือใช้ผ้าหุ้ม^๒ นอกจากนี้ ผ้าใบบังแดดนับเป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งสำหรับการจัดแสดงในตู้โชว์ เพื่อป้องกันความร้อนจากแสงแดด ซึ่งอาจทำให้วัตถุในตู้โชว์เสียหาย เนื่องจาก

^๑Ibid.

^๒Ibid., p. 77.

การให้แสงสว่างในตู้โชว์เป็นสิ่งจำเป็นสิ่งหนึ่ง ดังนั้น จึงควรติดปลั๊กไฟไว้ที่บริเวณด้านข้าง และด้านหลังของตู้โชว์ เพื่อจะได้ไม่มีสายไฟระโยงระยางในตู้ และควรมีลิ้นชักที่ด้านหลังของตู้โชว์ ซึ่งเป็นด้านในของตัวอาคาร เพื่อใช้เป็นที่เก็บเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะใช้ในการจัด ส่วนด้านหลังของตู้ ควรเปิดปิดได้ หรืออาจทำประตูไว้ที่ขอบของส่วนหลัง โดยที่เมื่อปิดประตู จะไม่เกิดเป็นแนวและจะมองไม่เห็นประตู^๑

๑.๑.๓ การให้แสงสว่างในตู้โชว์หน้าห้องสมุด ปัญหาสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดแสดงในตู้โชว์ก็คือ การเกิดการสะท้อนแสงของกระจกของตู้โชว์ อันเนื่องมาจากการที่แสงจากภายนอกมีมากกว่าแสงภายในตู้ วิธีแก้ไขปัญหานี้คือ การให้แสงสว่างภายในตู้โชว์ให้มีมากกว่าแสงจากภายนอก ดังนั้น แม้ แต่ในเวลากลางวัน ก็ต้องให้แสงสว่างในตู้โชว์ด้วย ในการให้แสงสว่างในตู้โชว์ของห้างสรรพสินค้านิยมใช้หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ เพราะลักษณะการติดไฟมักจะติดในลักษณะที่เป็นแนวยาวต่อกัน โดยอาจจะติดไว้ด้านบนของตู้ที่ติดกับด้านหน้า ด้านข้าง หรือด้านล่าง ของตู้โชว์ แสงจากหลอดฟลูออเรสเซนต์ทำให้ดูเย็นตา และแสงกระจายไปทั่วจนแทบจะไม่ปรากฏเป็นเงามืดเลย ส่วนหลอดไฟที่มีไส้หลอดจะให้แสงสว่างเรืองๆ ดูแล้วอุ่นตา และทำให้ดูมีชีวิตชีวามากกว่า แต่ขณะเดียวกันก็ทำให้เกิดเงามืดที่มุมต่างๆ ได้ อย่างไรก็ตาม ในบางครั้ง เงามืดที่เกิดขึ้น ก็ทำให้เกิดสีลาที่ตรงตามไปอีกแบบหนึ่ง ข้อแตกต่างอีกประการหนึ่งของหลอดไฟทั้งสองประเภทนี้ คือ หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ให้สีที่สว่างตาขณะที่หลอดไฟแบบมีไส้หลอดไม่ให้สีที่สว่างตา ยกเว้น เมื่อส่องกระพริบตุลสีฟ้า หรือสีดำ ดังนั้นในการจัดแสดงในตู้โชว์ จึงมักนิยมใช้หลอดไฟทั้งสองประเภท เพราะหลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ช่วยให้ผู้ชมมองเห็นการจัดแสดงได้ชัดเจน ขณะที่หลอดไฟแบบมีไส้หลอดช่วยให้การจัดแสดงน่าดูยิ่งขึ้น แต่ไม่ว่า จะใช้หลอดไฟประเภทใด สิ่งสำคัญที่พึงระมัดระวังก็คือ ต้องหาสิ่งกำบัง เพื่อไม่ให้มองเห็นหลอดไฟจากด้านนอก ซึ่งโดยปกติแล้วจะใช้แผงยาว ทำด้วยโลหะหรือไม้ปิดไว้^๒

^๑Ibid., p. 79.

^๒Ibid., pp. 80-81.

การให้แสงสว่างในตู้โชว์หน้าห้องสมุด นอกจาก จะใช้หลอดไฟทั้งสองประเภทดังที่ได้กล่าวมาแล้ว สปอทไลท์ก็เป็นสิ่งจำเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ที่มักจะพบเห็นในตู้โชว์หน้าห้องสรรพสินค้า แต่สำหรับการที่จะนำมาใช้กับห้องสมุดนั้น ขึ้นอยู่กับขนาดของตู้โชว์ของห้องสมุด และประเภทของวัสดุที่จะจัดแสดง เพราะการใช้สปอทไลท์ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก การติดตั้งสปอทไลท์ในตู้โชว์ จะติดกับ เบ้าเคียวที่เป็นโลหะ ทำให้สามารถหมุนเปลี่ยนทิศทาง ส่งไปยังส่วนต่าง ๆ ของตู้โชว์ได้ ในตู้โชว์ขนาดใหญ่ มักจะติดสปอทไลท์อย่างน้อย ๑ ดวง ต่อวัตถุ ๑ กลุ่ม หรือถ้าจะให้สว่างยิ่งขึ้น อาจติดสปอทไลท์เป็นแถวที่บริเวณส่วนล่างของตู้โชว์ โดยมีกระดานแผ่นยาวบังหลอดไฟไว้ไม่ให้มองเห็นได้จากภายนอก การติดสปอทไลท์ที่มีสีส้มต่าง ๆ จะช่วยให้การจัดแสดงดูมีชีวิตชีวาขึ้น เช่น สปอทไลท์สีฟ้าจะสามารถเปลี่ยนพื้นสีขาวให้ดูเหมือนท้องฟ้าในฤดูร้อน สปอทไลท์สีแดงและสีฟ้าสลับกันจะให้แสงระเรื่อของยามพลบค่ำของเขตร้อน สปอทไลท์สีเขียว จะให้แสงสว่างวาวเหมือนฟอสฟอรัส ทำให้ดูลึกกลับ ส่วนสปอทไลท์สีส้ม ทำให้เกิดความรู้สึกเหมือนกำลังอยู่ที่ชายทะเลในฤดูร้อน และถ้า ติดสปอทไลท์ให้แชนขึ้นจากพื้น จะทำให้เกิดเงาของวัตถุสะท้อนกลับขึ้นไปด้านบน ทำให้หน้าดูไปอีกแบบหนึ่ง ในการใช้สปอทไลท์ในตู้โชว์ ควรติดปลั๊กไฟไว้ในตู้โชว์หลายจุด ข้อเสียอย่างหนึ่งของการใช้สปอทไลท์ในตู้โชว์ก็คือ ความร้อนจากสปอทไลท์อาจทำให้หนังสือหรือวัตถุที่ทำด้วยผ้าและกระดาษเสียหายได้ ดังนั้นจึงควรวางสปอทไลท์ห่างจากวัตถุเหล่านี้อย่างน้อย ๓ ฟุต^๑

๑.๒ ตู้จัดแสดงภายนอกห้องสมุด (Outdoor Display Case) ห้องสมุดบางแห่งที่ไม่มีตู้โชว์หน้าห้องสมุด อาจใช้ตู้จัดแสดงภายนอกห้องสมุดแทนก็ได้ ตู้จัดแสดงภายนอกห้องสมุดมีลักษณะคล้ายคลึงกับตู้จัดแสดงที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ยกสูงขึ้น ซึ่งอยู่ภายนอกห้างสรรพสินค้า ค้านบนมีหลังคา และมักจะวางอยู่ใกล้ทางเข้าออกของห้องสมุด ภายในตู้มีหนังสือที่จัดแสดงไว้เพียง ๑-๒ เล่ม เท่านั้น มีไฟติดไว้ในตู้เพื่อให้แสงสว่างในเวลากลางวัน ห้องสมุดที่ใช้ตู้จัดแสดงภายนอกห้องสมุดจัดแสดงหนังสือ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน

^๑Ibid., p. 81.

เมืองคาลามาซุ (Kalamazoo) รัฐมิชิแกน ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากถนน ดังนั้นจึงไม่อาจทำตู้โชว์หน้าห้องสมุดได้ ห้องสมุดจึงใช้ตู้จัดแสดงภายนอกห้องสมุดแทน โดยวางไว้ใกล้ถนน วัสดุที่ใช้ทำตู้จัดแสดงประเภทนี้ คือ โลหะ และกระจก สามารถจัดแสดงได้ทั้งสองด้าน โดยด้านหนึ่งจัดแสดงสาระสำคัญของเรื่องที่จัดแสดง อีกด้านหนึ่ง จัดแสดงหนังสือใหม่ หนังสือใหม่เหล่านี้จะจัดแสดงไว้ในตู้จัดแสดงภายนอกห้องสมุดเป็นเวลา ๔ วัน แล้วจึงนำไปวางแสดงไว้ในตู้จัดแสดงภายในห้องสมุดที่เปิดให้ผู้ใช้หยิบไปใช้ได้ทันที เป็นเวลา ๒ วัน วิธีการนี้ช่วยให้ผู้ที่ไม่เคยเข้าห้องสมุดเลยได้มีโอกาสเข้ามาใช้ห้องสมุด^๑

๑.๓ ตู้จัดแสดงภายในห้องสมุด (Display Case หรือ Show-Case)

๑.๓.๑ ประเภทของตู้จัดแสดงภายในห้องสมุด ตู้จัดแสดงที่นิยมใช้กัน

ในห้องสมุดทั่วไปมี ๒ ประเภท คือ ตู้จัดแสดงแบบแนวตั้ง (vertical cases) และตู้จัดแสดงแบบแนวนอน (horizontal cases) ตู้จัดแสดงแบบแนวตั้งมีลักษณะเหมือนตู้หนังสือ คือ มีชั้นสำหรับวางหนังสือหลายชั้น มักทำด้วยกระจกหรือพลาสติก ซึ่งเบาและไม่แตกง่าย ชั้นเหล่านี้เราสามารถเคลื่อนย้ายในระดับต่าง ๆ ได้^๒ ตู้จัดแสดงแบบแนวตั้งจะดูสะดุดตาว่าตู้จัดแสดงแบบแนวนอน และยังเอื้อต่อการจัดแสดงได้หลายรูปแบบกว่า นอกจากนั้นยังกินเนื้อที่น้อยด้วย^๓ ตู้จัดแสดงแบบแนวนอนมีลักษณะเหมือนโต๊ะ คือ มักจะมีส่วนบนที่แบนราบ แต่บางครั้งกระจกด้านบนจะมีลักษณะลาดเอียงเหมือนหลังคาหน้าจั่วทำให้ดูสูงขึ้น ตู้จัดแสดงแบบแนวนอนนี้จะมีที่ว่างในลักษณะกลวง ทั้งสี่ด้านติดกระจกซึ่งเหมาะที่จะนำไปวางกลางห้องหรือวางห่างจากฝาผนัง หรือบางครั้งอาจปิดทับทั้งสี่ด้าน ติดกระจกด้านบนเพียงด้านเดียว^๔ แม้ว่าตู้จัดแสดงแบบแนวนอนจะสะดุดตา

^๑Ibid., p. 89.

^๒Donald Tanasoca, "Exhibits, Library," Encyclopedia of Library and Information Science 8 (1972): 292.

^๓Borgwardt, Library Display, p. 84.

^๔Tanasoca, "Exhibits, Library," p. 84

น้อยกว่าตู้จัดแสดงแบบแนวตั้ง แต่ตู้จัดแสดงแบบแนวนอนมีประโยชน์สำหรับที่จะจัดวัสดุหรือหนังสือในลักษณะแบนราบ^๑ สำหรับกรณีที่มีข้อจำกัดในเรื่องเนื้อที่ อาจแก้ปัญหาโดยการติดตั้งจัดแสดงไว้กับฝาผนังของห้องโถงใกล้ทางเข้า-ออก หรือในบริเวณที่มีที่โล่งใกล้ทางเข้า-ออก หรือในห้องนิทรรศการพิเศษ^๒

โดยทั่ว ๆ ไป ประตูเปิดเปิดของตู้จัดแสดงภายในห้องสมุดมี ๒ แบบ คือ แบบเปิดออกได้ทั้งสองบานและแบบเลื่อน ประตูแบบเปิดออกทั้งสองบานมีข้อดีคือ สามารถเปิดประตูทั้งสองบานออกพร้อม ๆ กันได้ ซึ่งทำให้ง่ายต่อการจัดสิ่งของในตู้ แต่มีข้อเสียคือประตูแต่ละบานมีขอบเป็นไม้หรือโลหะที่มีความกว้างอย่างน้อย ๑ นิ้ว ดังนั้นเมื่อ ปิดประตูทั้งสองบาน ตรงกลางด้านหน้าของตู้ เมื่อกรอบประตูทั้งสองด้านชนกันทำให้เกิดแนวทึบ จึงทำให้เหมือนแบ่งตู้ออกเป็นสองส่วนอันไม่เป็นการสะดวกต่อการมองจากภายนอก และอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย เมื่อ เปิดประตูทั้งสองบานไว้ สำหรับประตูแบบเลื่อน มีข้อดีคือเมื่อ ปิดประตูตู้ จะไม่เกิดแนวทึบขวางอันจะเป็นอุปสรรคต่อการชมวัสดุภายในตู้ แต่มีข้อเสียคือ ไม่สามารถเปิดประตูพร้อม ๆ กันทั้งสองบานได้ ทำให้ไม่สะดวกต่อการจัดวัสดุภายในตู้^๓ อย่างไรก็ตามโดยปกติแล้วไม่ว่าจะเป็นตู้จัดแสดงแบบแนวตั้งหรือแนวนอนที่กล่าวมาแล้ว ในการจัดทำควรพยายามให้มีส่วนที่เป็นกระจกมากที่สุด และส่วนที่เป็นกรอบหรือโครงร่างน้อยที่สุด เพื่อช่วยให้สามารถมองเห็นวัตถุที่จัดแสดงไว้ ภายในตู้ได้อย่างชัดเจน^๔

๑.๓.๒ ขนาดของตู้จัดแสดงภายในห้องสมุด ในการจัดวางตู้จัดแสดงภายในห้องสมุดควรวางในระดับที่สะดวกต่อการดู คือ ไม่ควรต่ำจนเกินไปจนผู้ดูต้องก้มดูหรือสูงเกินไปจนผู้ดูต้องแหงนหน้า วัตถุที่จัดวางในตู้จัดแสดงควรอยู่ใกล้เคียงกับระดับสายตามากที่สุด คือ สูงจากพื้นประมาณ ๖๐ นิ้ว และสูงหรือต่ำกว่านี้ประมาณ $\frac{๑}{๒}$ ฟุต

^๑Borgwardt, Library Display, p. 84.

^๒Tanasoca, "Exhibits, Library," p. 292.

^๓Borgwardt, Library Display, p. 88.

^๔Ibid., p. 84.

ซึ่งจะเป็นช่วงที่ผู้จะดูวัสดุภายในตู้จัดแสดงได้สบายตาที่สุด^๑ กิลเบิร์ต โอ เวิร์ด (Gilbert O. Ward) ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับขนาดของตู้จัดแสดงภายในห้องสมุดทั้งแบบแนวตั้งและแบบแนวนอน ไว้ในหนังสือชื่อ Publicity for Public Libraries (๑๙๓๕) ดังต่อไปนี้

ขนาดของตู้จัดแสดงแบบแนวตั้ง

ความสูงจากพื้นห้องถึงพื้นของตู้จัดแสดง	๔๐	นิ้ว
ความสูงจากพื้นห้องถึงเพดานของตู้จัดแสดง	๗๘	นิ้ว
ความลึกด้านในของตู้จัดแสดง	๘-๑๒	นิ้ว
ความยาวของตู้จัดแสดง	๕	ฟุต

ขนาดของตู้จัดแสดงแบบแนวนอน

ความสูงจากพื้นห้องถึงพื้นของตู้จัดแสดง	๓๗	นิ้ว
ความยาวจากส่วนหน้าถึงส่วนหลังของตู้จัดแสดง	๑๘	นิ้ว
ความสูงภายในด้านหน้าของตู้จัดแสดง	๕	นิ้ว
ความสูงภายในด้านหลังของตู้จัดแสดง	๑๐	นิ้ว
ความยาวของตู้จัดแสดง	๕	ฟุต

กิลเบิร์ต โอ เวิร์ด ยังได้เสนอแนะต่อไปอีกว่า อาจนำตู้จัดแสดงแบบแนวนอนต่อกับโต๊ะขนาด ๕ x ๓ ฟุต โดยต่อเข้ากับส่วนหลังของตู้จัดแสดง เพื่อช่วยเพิ่มเนื้อที่สำหรับจัดแสดง และควรติดบานพับที่ระจกด้านบนของตู้จัดแสดง ทำให้สามารถเปิดปิดได้ จากด้านบน อันจะช่วยให้สะดวกต่อการจัดวัตถุภายในตู้มากกว่า การที่จะเปิดปิดจากด้านล่าง และสำหรับพื้นของตู้จัดแสดงแบบแนวนอน อาจจะเพิ่มพื้นเทียมที่มีลักษณะเยี่ยงลาดขนานกับด้านบนของตู้ และสูงจากพื้นจริงของตู้ประมาณ ๔ นิ้ว ที่จะช่วยให้ง่ายต่อการเปลี่ยนพื้น และสามารถเปลี่ยนวัสดุที่จะใช้ห่อหุ้มพื้นเทียมได้ เช่น

^๑Ibid., p. 85.

กำหนดให้ หรือผ้าลินิน ให้เหมาะกับวัสดุที่จะนำมาจัดแสดง^๑

ในปัจจุบันแม้จะมีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงชั้นในตู้จัดแสดงแบบแนวตั้ง แต่บางครั้งชั้นวางสิ่งของในตู้จัดแสดง ก็มีความจำเป็นเช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงควรให้มีชั้นวางวัตถุต่าง ๆ ในตู้จัดแสดงที่สามารถถอดออกได้ง่าย และสามารถสลับเปลี่ยนการวางชั้นแบบต่าง ๆ ได้ โดยการเจาะแนวที่ผนังตู้สำหรับติดตั้งชั้นในระดับต่าง ๆ ชั้นในตู้จัดแสดงควรมีขนาดความกว้างต่าง ๆ กัน ดังนี้ คือ ๔, ๖ และ ๘ นิ้ว โดยติดตั้งชั้นที่กว้างที่สุดไว้ส่วนล่างของตู้^๒

๑.๓.๓ การให้แสงสว่างในตู้จัดแสดงภายในห้องสมุด สิ่งสำคัญประการหนึ่งสำหรับการจัดแสดงหนังสือในตู้จัดแสดงภายในห้องสมุด คือ การให้แสงสว่าง สิ่งที่จะทำได้ง่ายที่สุด ก็คือ การใช้แสงสว่างของธรรมชาติ จากหน้าต่างหรือหลังคา แต่มีข้อควรระวังก็คือ ไม่ควรวางตู้จัดแสดงไว้ในตำแหน่งที่อาจทำให้เกิดการสะท้อนแสงขึ้นได้ เมื่อแสงจากภายนอกกระทบกับกระจกของตู้จัดแสดง ถ้าไม่สามารถใช้แสงสว่างจากธรรมชาติอาจติดไฟไว้ในตู้จัดแสดง แต่ถ้า เกรงว่า การติดไฟไว้ในตู้จัดแสดง จะทำให้เกิดความร้อน และความแห้งภายในตู้ หรือฝุ่นละอองอาจจะเข้าไปในตู้ตามรอยแตกที่เกิดจากการเจาะเพื่อติดไฟ ซึ่งอาจเป็นผลทำให้สิ่งของภายในตู้ที่เราจัดแสดงได้รับความเสียหายก็อาจติดไฟไว้ในตู้ แต่แยกจากเนื้อที่ที่จะใช้จัดแสดง โดยใช้กระจกกันไว้ก็ได้^๓

๑.๔ ชั้นหรือรางจัดแสดงหนังสือ (Book Trough หรือ Display Stand) ชั้นจัดแสดงหรือรางจัดแสดงเป็นครุภัณฑ์สำหรับการจัดแสดงที่นิยมใช้กันมากในห้องสมุดทั่วไป เพราะ สามารถจัดได้รวดเร็ว^๔ รางจัดแสดงมีลักษณะเป็นอ่างยาว และ

^๑Gilbert O. Ward, Publicity for Public Libraries, quoted in Stephanie Borgwardt, Library Display, p. 85.

^๒Borgwardt, Library Display, p. 85.

^๓Ibid., pp. 87-88.

^๔Tanasoca, "Exhibits, Library," p. 292.

พื้นลาดเอียงซึ่งใช้เป็นที่จัดแสดงหนังสือ ส่วนตอนกลางด้านบนมักจะทำเป็นป้ายจัดแสดง^๑ ป้าย นี้มักทำด้วยไม้คอร์ด มีลักษณะคล้ายป้ายนิเทศการ ขึ้นหรือวางจัดแสดงจะไม่มีฝาปิด มักใช้สำหรับจัดแสดงวัสดุที่มีค่าเฉพาะบางเวลา หรืออาจใช้จัดแสดงหนังสือใหม่ เพื่อให้ สะดุดตาผู้ใช้ห้องสมุด และบางครั้งอาจใช้ขึ้นหรือวางจัดแสดงร่วมกับครุภัณฑ์อื่น ๆ เช่น โต๊ะ หรือเคาน์เตอร์ แต่ขึ้นหรือวางจัดแสดง มีข้อเสียคือไม่สามารถป้องกันการขโมยหรือ ผุ่นได้^๒ ขึ้นหรือวางจัดแสดงเหมาะสำหรับการจัดแสดงที่เป็นแบบเปิด เพื่อให้ผู้ใช้ได้มี โอกาสหยิบหนังสือที่จัดแสดงได้สะดวก^๓

๑.๔ ป้ายจัดแสดง (Display Boards) ป้ายจัดแสดงเป็นอุปกรณ์ จัดแสดงที่สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง เช่น ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดแสดง คือ ใช้ป้ายจัดแสดงติดหัวข้อ และข้อความที่เป็นสาระสำคัญของการจัดแสดงนั้น ๆ แล้วนำ มาวางไว้กับตู้จัดแสดง หรืออาจใช้เป็นอุปกรณ์หลักในการจัดแสดง โดยจัดวางไว้ตามลำพัง เพื่อติดโปสเตอร์ ปกหนังสือ และวัสดุอื่น ๆ นอกจากนั้นยังใช้เป็นส่วนประกอบของการ จัดแสดง เช่น ใช้เป็นฉากวางไว้ด้านหลังของตู้จัดแสดงแบบแนวนอน หรือวางไว้หลังชั้น หรือโต๊ะที่จัดแสดงหนังสือ สำหรับโรงเรียนหรือวิทยาลัยอาจใช้ป้ายจัดแสดงเป็นที่สำหรับ ติดประกาศเพื่อออกข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือใหม่ เกี่ยวกับห้องสมุดและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในทางปฏิบัติ ป้ายจัดแสดงจะใช้ติดบทวิจารณ์ใหม่ ๆ ที่ตีพิมพ์จากหนังสือพิมพ์หรือวารสาร หลักการจัดป้ายจัดแสดงคล้ายคลึงกับการออกแบบโปสเตอร์ คือ ผู้จัดควรมองป้ายจัดแสดง อย่างรวม ๆ ก่อน เพื่อจะได้สังเกตเห็นถึงความสมดุลย์ และศูนย์กลางความสนใจ^๔

^๑Illinois Library Association, Planning School Library Quarters: A Functional Approach (Chicago: Illinois Library Association, 1950), p. 31.

^๒Tanasoca, "Exhibits, Library," p. 292.

^๓Borgwardt, Library Display, pp. 89-90.

^๔Ibid., p. 97.

การใช้ป้ายจัดแสดงที่มีพื้นกรูเป็นรูเล็ก ๆ (pegboard) โดยใช้ ตะขอแขวนวัสดุช่วยให้การจัดแสดงดูแปลกใหม่ขึ้น และทำให้สามารถจัดแบบสามมิติได้ เพราะสามารถแขวนวัสดุต่าง ๆ ได้หลายชนิด เช่น หนังสือ ทั้งที่เป็นแบบปิดและแบบเปิด เครื่องเคลือบ หรือภาพที่มีกรอบ^๑

ห้องสมุดควรมีป้ายจัดแสดงหลายขนาด เพราะจะช่วยให้ สามารถ จัดได้หลายรูปแบบ เช่น วางป้ายจัดแสดงไว้บนพื้น บนส่วนบนของชั้นหนังสือ หรือบน โต๊ะ ป้ายจัดแสดงอาจมีขนาดต่าง ๆ กัน ดังนี้ คือ ขนาด ๑๕ x ๒๐ นิ้ว ๒ x ๓ ฟุต และ ๓ x ๔ ฟุต บางคนเชื่อว่าการใช้ป้ายจัดแสดงขนาดเล็กหลาย ๆ ป้าย เช่น ขนาด ๒ x ๓ ฟุต หรือ ๓ x ๔ ฟุต ดีกว่า การใช้ป้ายจัดแสดงขนาดใหญ่เพียงป้าย เดียว เพราะถ้าเป็นป้ายจัดแสดงขนาดใหญ่ต้องใช้เวลามากในการหาวัสดุที่จะใช้ในการ จัดแสดงให้ได้จำนวนมากพอจนเต็มป้ายจัดแสดงนั้น อย่างไรก็ตาม การใช้ป้ายใหญ่ ก็ยังมีข้อดี ในกรณีที่วัสดุสำหรับจัดแสดงที่ดีเป็นจำนวนมาก หรือเมื่อต้องการจัดแสดงวัสดุ ที่สำคัญเพียง ๒-๓ สิ่ง เพราะจะทำให้เกิดที่ว่างมาก ดูแล้วสะอาดตายิ่งขึ้น^๒

พื้นผิวของป้ายจัดแสดงควรมีความอ่อนพอที่จะใช้หัวแม่มือกดกดลงไปได้โดยง่าย และควรมีความหนาและด้านเล็กน้อย ไม่นับวาวซึ่งจะช่วยให้ผู้ดู ดูแล้วสบายตา และทำให้ติดกันกับปกหนังสือ ภาพ หรือภาพถ่าย ที่มีลักษณะเป็นเงามัน^๓

ป้ายจัดแสดงอีกประเภทหนึ่ง คือ ป้ายจัดแสดงแบบสองด้านที่มี ประโยชน์มาก ถ้านำไปวางไว้ที่จุดซึ่งสามารถมองเห็นป้ายได้ทั้งสองด้าน และยังมีประโยชน์ ในแง่ที่ผู้จัดสามารถจัดแสดงที่ป้ายด้านหนึ่ง ขณะที่อีกด้านหนึ่งเตรียมการจัดแสดงครั้งต่อไป เมื่อถึงเวลาที่จะต้องเปลี่ยนการจัดแสดง สามารถหันป้ายอีกด้านหนึ่งที่เตรียมไว้ได้ทันที ทำให้การจัดแสดงต่อเนื่องกันไป^๔

^๑Ibid., pp. 97-98.

^๒Ibid., p. 100.

^๓Ibid., p. 101.

^๔Ibid., p. 99.

ป้ายจัดแสดงเป็นอุปกรณ์การจัดแสดงที่สามารถสนองจุดประสงค์ :
การจัดแสดงได้เป็นอย่างดี คือ เป็นตัวช่วยเร้าความสนใจของผู้คนให้มีต่อหนังสือของ
ห้องสมุด ประชาสัมพันธ์วัสดุที่ไม่ค่อยเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป หรือประชาสัมพันธ์บริการ
อย่างใดอย่างหนึ่งของห้องสมุด นอกจากนั้น ยังทำให้บรรยากาศของห้องสมุดมีชีวิตชีวา
เพราะป้ายจัดแสดงทำให้เกิดสีสัน ความสดใส และความเปลี่ยนแปลง ไม่ซ้ำซาก^๑

๒. วัสดุที่เป็นส่วนประกอบของการจัดแสดง

วัสดุที่เป็นส่วนประกอบของการจัดแสดง ที่จะช่วยให้การจัดแสดงแต่ละครั้ง
น่าดูยิ่งขึ้น ได้แก่

๒.๑ ภาพเขียนและภาพถ่าย ภาพที่จะนำมาใช้ในการจัดแสดง ควรมี
ลักษณะ ดังนี้

๒.๑.๑ มีเนื้อหา เรียงราว และลักษณะตรงตามหัวเรื่องที่จัดแสดง

๒.๑.๒ มีคุณค่าทางศิลปะ คือ มีแสง เงา ที่ถูกต้อง และชัดเจน

มุมภาพดี ถ้าเป็นภาพสี ควรเป็นภาพที่มีสีถูกต้องตามความเป็นจริง

๒.๑.๓ ไม่เป็นภาพที่จะนำไปสู่ความเสื่อมเสียทางศีลธรรมและวัฒนธรรม

๒.๑.๔ มีลักษณะแปลกตา มีจุดสนใจและเร้าใจผู้ดู

๒.๑.๕ ไม่สลับซับซ้อน และเหมาะกับวัยของผู้ดู

๒.๑.๖ ภาพแต่ละภาพควรแสดงเรื่องราวเพียงเรื่องเดียว

๒.๑.๗ ถ้าเป็นการจัดแสดงเกี่ยวกับประเทศหนึ่งประเทศใด ควร

คัดเลือกภาพที่แสดงถึงลักษณะประจำชาติของชาตินั้น ๆ

ภาพเหล่านี้อาจได้มาโดยตัดจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และวารสาร
เก่า ๆ วาด ถ่ายภาพเอง ให้ผู้ที่มีความชำนาญวาดหรือถ่ายให้ หรืออาจยืมจาก
หน่วยงานและบุคคลอื่น^๒

^๑Ibid., pp. 98-100.

^๒พรหมพิมล กุลบุญ, โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ในห้องสมุด, หน้า ๒๐-๒๑.

๒.๒ ของจริง (Real things) การใช้ของจริงประกอบการจัดแสดง ช่วยให้ผู้ดูได้ประสบด้วยตนเองโดยตรง ทำให้เกิดความคุ้นเคยกับสิ่งนั้น ๆ และเข้าใจ สิ่งนั้น ๆ ได้ดีขึ้น ของจริงแบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๒.๒.๑ ของจริงที่ไม่มีการแปรสภาพ (Unmodified real things) เป็นของจริงที่คงลักษณะเดิมตามความเป็นจริงทุกประการ เพียงแต่นำออกจากสิ่งแวดล้อม เดิมเท่านั้น ส่วนประกอบทุกชิ้นส่วน ตลอดจนการทำงาน ของของจริงยังคงอยู่ในสภาพเดิม ของจริงประเภทนี้ได้แก่ เครื่องจักรของรถยนต์ สัตว์ ผลไม้ เป็นต้น

๒.๒.๒ ของจริงที่แปรสภาพ (Modified real things) เป็นของจริงที่มีการเปลี่ยนแปลงจากลักษณะเดิม ตัวอย่างเช่น โครงกระดูกของมนุษย์ที่ นำมาแยกเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ อาจเพื่อสะดวกต่อการจัดเก็บ หรือการใช้สอยโครงกระดูก ของมนุษย์ส่วนใดส่วนหนึ่ง ที่เห็นว่าสำคัญ เพื่อให้เด่นชัดจากชิ้นส่วนอื่น ๆ เป็นต้น

๒.๒.๓ ของตัวอย่าง (Specimens) หมายถึง ส่วนหนึ่งส่วนใด ของวัตถุที่ใช้เป็นตัวอย่างของกลุ่มใด ซึ่งมักจะนำมาบรรจุขวด หรือกล่อง เพื่อให้ผู้ดู สังเกตและศึกษาได้โดยตรง และบางครั้งอาจต้องอาศัยกรรมวิธีพิเศษ เพื่อการเก็บ รักษาให้ยาวนาน เช่น การสตัฟฟ์ หรือดอง เป็นต้น

๒.๓ หุ่นจำลอง (Models) หุ่นจำลองเป็นวัสดุสามมิติที่สร้างขึ้นให้มี ลักษณะเหมือนของจริง โดยอาจจะทำให้เล็กหรือใหญ่กว่าของจริงก็ได้ตามความเหมาะสม หุ่นจำลองมีประโยชน์ต่อการจัดแสดงในแง่ที่ ไม่สามารถหาหรือใช้ของจริงในการจัด แสดงได้ อาจเป็นเพราะของจริงนั้น ๆ เล็กหรือใหญ่เกินไป มีราคาแพง ละเอียด อ่อนเกินไปจนไม่สามารถจับต้องได้ มีความซับซ้อน มีอันตราย หรืออาจจะผิดเพี้ยนไป ถ้า นำ ออกจากที่เป็นอยู่เดิมตามธรรมชาติ หุ่นจำลองแบ่งออกได้เป็น ๖ ประเภท ดังนี้

๒.๓.๑ หุ่นจำลองแบบมาตราส่วน (Scale Models) เป็นหุ่น จำลองที่สร้างขึ้นโดยการย่อหรือขยายขนาด ให้ได้มาตราส่วนตามของจริงและมีความ ถูกต้องเที่ยงตรงที่สุด

๒.๓.๒ หุ่นจำลองขนาดเท่าของจริง (Exact Models) เป็น
 หุ่นจำลองที่มีขนาดและสัดส่วนเท่าของจริงทุกประการ

๒.๓.๓ หุ่นจำลองแบบผ่าซีก (Cutaway) เป็นหุ่นจำลองที่จัดทำขึ้น
 เพื่อแสดงลักษณะหรือโครงสร้างภายในของสิ่งต่าง ๆ โดยการตัดพื้นผิวบางส่วนออก

๒.๓.๔ หุ่นจำลองเลียนแบบของจริง (Mock-ups) เป็นการสร้าง
 หุ่นจำลองจากของจริง โดยแสดงเฉพาะส่วน หรือหน้าที่ที่สำคัญ ๆ เท่านั้น โดยตัดส่วน
 ที่ไม่จำเป็นออก และบางครั้งก็อาจทำให้หุ่นจำลองสามารถเคลื่อนไหวและทำงานได้

๒.๓.๕ หุ่นจำลองแบบชิ้นส่วน (Build-up models) เป็นการ
 สร้างหุ่นจำลองของชิ้นส่วนต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หุ่นจำลองที่สร้างขึ้นนี้สามารถ
 ถอดออกและนำมาประกอบใหม่ได้

๒.๓.๖ กล้องอินทรทัศน์ (Dioremas) เป็นการสร้างหุ่นจำลอง
 และสภาพแวดล้อมของสิ่งนั้น ๆ เช่น การสร้าง หุ่นจำลองของสัตว์ป่า และมีภาพป่า
 เป็นฉาก เป็นต้น^๑

๒.๔ โมบาย (Mobiles) โมบายเป็นวัสดุสามมิติประเภทหนึ่ง ที่เพิ่ม
 ความน่าดูให้กับการจัดแสดง และสามารถทำเองได้ โดยอาศัยหลักการตัด การ
 ระบายสี การวาด และการออกแบบ โมบายมีน้ำหนักเบา ใช้แขวนไว้เหนือระดับสายตา
 โดยใช้ลวดหรือด้ายที่แทบจะมองไม่เห็น ทำให้ดูแล้วเหมือนลอยอยู่ในอากาศ แกว่งไปมา
 ตามลม โมบายเหมาะอย่างยิ่งที่จะใช้ประกอบการจัดแสดงในตู้โชว์หน้าต่างห้องสมุด หรือใน
 ห้องสมุดสำหรับเด็ก วิธีการทำโมบายอาจทำได้ง่าย ๆ คือ ตัดกระดาษแข็ง แผ่นโลหะ
 หรือฟิล์มเอ็กซเรย์ที่ใช้แล้ว ตามรูปที่ ต้องการ เช่น รูปนก รูปสัตว์ป่า หรือรูปคน
 ที่เป็นตัวแทนของนวนิยายหรือบทละครเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ถ้าเป็นกระดาษหรือโลหะ
 อาจนำมาทาสีด้านหนึ่งตามต้องการ ส่วนอีกด้านหนึ่งทาสีดำ^๒

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๔-๑๑๕.

^๒ Borgwardt, Library Display, pp. 108-109.

๒.๕ กระดาษพับเป็นรูปต่าง ๆ (Paper sculpture) การพับกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ นิยมใช้กันแพร่หลาย ในการจัดตู้โชว์หน้าร้าน มาเป็นเวลานานแล้ว ในปัจจุบันวงการบรรณารักษ์ได้หันมาให้ความสนใจ การพับกระดาษเป็นรูปต่าง ๆ ประกอบการจัดแสดง การพับกระดาษ เริ่มพัฒนาในประเทศโปแลนด์ ภายหลังได้แพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ การพับกระดาษให้เป็นรูปต่าง ๆ ทำได้โดยนำกระดาษมาตัดแล้วพับและม้วนให้เกิดเป็นรูปร่างต่าง ๆ ที่สวยงาม แล้วจึงนำส่วนต่าง ๆ มาเชื่อมกันด้วยห่วง หลังจากนั้นจึงนำไปติดกับฉากในบริเวณที่จัดแสดง รูปต่าง ๆ ที่อาจจะพับได้ เช่น ใบไม้ ดอกไม้ นก ปลา ซึ่งสามารถทำได้ง่าย และใช้เวลาเพียงเล็กน้อย สิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมให้การจัดแสดงมีชีวิตชีวาขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ากระดาษที่ใช้พับเป็นสีและเมื่อ นำไปติดกับฉากที่ฉีกเป็นสีที่ตัดกัน ทำให้ดูแล้วเหมือนกระดาษที่พับนั้นนูนขึ้น แสงและเงาที่เกิดขึ้น ช่วยเน้นรูปร่างกระดาษที่พับนั้นมากขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ จะนำกระดาษที่พับเป็นรูปต่าง ๆ ติดกับฉากของการจัดแสดงแล้ว อาจนำมาแขวนไว้ในตู้โชว์ โดยใช้ด้ายที่แทบจะมองไม่เห็น การพับกระดาษนอกจากจะทำได้ง่ายและรวดเร็วแล้วยังเสียค่าใช้จ่ายน้อยด้วย^๑

๒.๖ ของเล่น (Toys) ห้องสมุดบางแห่งใช้ตุ๊กตาเป็นวัสดุอย่างหนึ่งเสริมให้การจัดแสดงมีชีวิตชีวาขึ้น โดยอาจนำตุ๊กตาเหล่านี้มาแต่งตัวในชุดประจำชาติต่าง ๆ เพื่อใช้ในการจัดแสดงเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือแต่งตัวเป็นตัวละครในนิทานสำหรับเด็ก เป็นต้น ของเล่นอื่น ๆ นอกเหนือจากตุ๊กตา ซึ่งอาจนำมาประกอบการจัดแสดงได้ ได้แก่ รถไฟ รถบรรทุก รถยนต์ ตุ๊กตารูปสัตว์ต่าง ๆ ขียนดวงที่เป็นชุดถ้วยตวงพลาสติก เป็นต้น^๒

^๑Ibid., 110.

^๒Ibid., pp. 110-111.

ผู้รับผิดชอบในการจัดแสดงหนังสือ

ในห้องสมุดขนาดใหญ่ในต่างประเทศมักจะมีคณะกรรมการประชาสัมพันธ์หรือคณะกรรมการนิทรรศการ (Publicity Committee หรือ Committee on Exhibits) คณะกรรมการชุดนี้จะพบปะกันเป็นครั้งคราวเพื่อวางโครงการในการจัดการแสดงประจำปี และให้ข้อเสนอแนะ ส่วนการดำเนินการจัดแสดงนั้น อาจมอบหมายให้คนใดคนหนึ่งรับผิดชอบ แต่ถ้าการจัดแสดงนั้นเป็นโครงการใหญ่ คณะกรรมการนิทรรศการแต่ละคนอาจแบ่งกัน รับผิดชอบการแสดงนั้นในแต่ละด้าน สำหรับห้องสมุดขนาดเล็ก ผู้ที่ทำหน้าที่จัดแสดง คือ เจ้าหน้าที่คนใดคนหนึ่งของห้องสมุด โดยถืองานการจัดแสดงของห้องสมุดเป็นงานประจำ หัวหน้าบรรณารักษ์อาจมีส่วนช่วยแนะนำหัวเรื่องที่จะนำมาจัดแสดง หรือให้ความเห็นชอบ เกี่ยวกับการจัดแสดงครั้งนั้น ๆ สำหรับแผนกต่าง ๆ ของห้องสมุดที่มีความสนใจการจัดแสดงครั้งใดก็อาจเข้ามาช่วยในการรวบรวมวัสดุที่จะใช้ในการจัดแสดงหรือจัดตู้แสดงพิเศษ เข้าร่วมการจัดแสดงครั้งนั้น ๆ ด้วย ส่วนห้องสมุดสาขา บรรณารักษ์ห้องสมุดสาขา มักดำเนินการจัดแสดงหนังสือของห้องสมุดเอง อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติไม่ว่าจะเป็น ห้องสมุดขนาดใหญ่ หรือขนาดเล็ก การรับผิดชอบงานจัดแสดงของห้องสมุดมักตกอยู่กับคนเพียงคนเดียวที่ได้รับการเลือก^๑

บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบงานจัดแสดงหนังสือของห้องสมุดควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. มีความรู้ในหลาย ๆ สาขาวิชา และควรเรียนรู้ทุกสาขาวิชาเพิ่มขึ้น^๒ เพราะจุดประสงค์ของการจัดแสดงหนังสืออย่างหนึ่ง คือ เพื่อช่วยเพิ่มพูนความรู้ในวิชาการ สาขาต่าง ๆ แก่ผู้สนใจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น^๓ ดังนั้น บรรณารักษ์ผู้ทำหน้าที่จัดแสดงจึงต้องพยายามขยายขอบเขตความรู้ของตน ตลอดเวลาเพื่อจะได้เผยแพร่ให้ผู้อื่นต่อไป

^๑Ibid., pp. 22-23.

^๒Ibid., pp. 25-27.

^๓พรหมคิมล กุลบุญ, โสตทัศนวัสดุและอุปกรณ์ในห้องสมุด, หน้า ๑๔.

๒. มีความละเอียดรอบคอบในการจัดหาข้อมูลที่จะนำออกแสดงเพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุด ได้ข้อมูลที่ถูกต้องอย่างแท้จริง^๑

๓. มีความรู้และความสามารถด้านศิลปะ เพื่อรู้ถึงเทคนิคในการจัดภาพ อันจะทำให้ภาพหรือวัตถุที่จัดแสดงนั้นมีความเหมาะสม ดึงดูดความสนใจผู้มาชม^๒

๔. มีความสามารถในการติดต่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่น เมื่อมีความจำเป็น เพราะบ่อยครั้งที่บรรณารักษ์ ต้องขอความช่วยเหลือจากบุคคลภายนอกหรือยืมวัสดุบางอย่างจากสมาชิกห้องสมุด เพื่อนำมาประกอบการจัดแสดง บรรณารักษ์จึงควรเป็นคนที่มีรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา มีความสามารถที่จะร่วมมือกับผู้อื่นได้ และมีความน่าเชื่อถือ เพราะต้องรับผิดชอบต่อสิ่งของหรือวัสดุที่ยืมมาจากหน่วยงานหรือบุคคลอื่น^๓

๕. เป็นผู้ที่มีความสนใจ และมีความรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ของโลก อันจะช่วยให้ทราบถึงเหตุการณ์และเรื่องราวที่ผู้ใช้ห้องสมุดสนใจในระยะนั้น^๔

๖. มีความรู้ทางบรรณารักษศาสตร์ เพื่อศึกษาค้นคว้าในการเตรียมการจัดแสดงหนังสือกล่าวคือในการค้นคว้าเรื่องราวต่าง ๆ ที่จะนำมาจัดแสดงนั้น ต้องอาศัยบัตรรายการ บรรณานุกรม วรรณวารสาร และบรรณนิภาพประกอบ เป็นต้น การศึกษาค้นคว้าเบื้องต้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการจัดแสดง นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้จัดแสดงหนังสือสามารถเลือกหยิบวัสดุบันทึกความรู้ออกมาเพื่อจัดแสดง และจัดแบ่งประเภทได้อย่างถูกต้องและเป็นระเบียบ^๕

^๑Borgwardt, Library Display, pp. 24-25.

^๒Ibid., pp. 26-27.

^๓Ibid., pp. 24-25.

^๔Ibid., p. 24.

^๕Ibid., pp. 28-29.

๗. มีความรู้เกี่ยวกับงานหนังสือพิมพ์ เพราะการจัดแสดงหนังสือของห้องสมุด มีลักษณะบางอย่างเหมือนงานหนังสือพิมพ์ คือเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงเหตุการณ์ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่จัดแสดงจึงควรรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์รอบตัวที่เกิดขึ้น และคาดคะเนได้ว่าประชาชน มีแนวโน้มที่จะต้องการทราบเกี่ยวกับเรื่องอะไรบ้าง โดยการจัดแสดงวัสดุบันทึกความรู้ ตามเรื่องที่อยู่ในความสนใจ และบางครั้งอาจได้รับเชิญให้เขียนบทความเกี่ยวกับการจัดแสดงนั้น ๆ ลงในหนังสือพิมพ์ ความรู้เกี่ยวกับงานหนังสือพิมพ์จะช่วยให้อรรถาธิบายที่เขียน มีลักษณะเหมือนบทความในหนังสือพิมพ์ คือมีสาระสำคัญ เขียนได้ตรงจุด และมีอารมณ์ ชื่นบ้าง ประโยชน์ของความรู้เกี่ยวกับงานหนังสือพิมพ์อีกประการหนึ่งก็คือช่วยให้การเขียน คำขวัญ ชื่อเรื่อง และป้ายประกอบการจัดแสดง ลั่น กระทบกรัด และชวนให้ผู้อ่าน ติดตามเช่นเดียวกับหัวข้อข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์^๑

๘. มีความรู้เกี่ยวกับงานโฆษณา การจัดแสดงหนังสือนับเป็นการโฆษณา อย่างหนึ่ง เพราะในการจัดแสดงหนังสือ เราใช้ ไฟ ความเคลื่อนไหว สีสัน ป้าย ประกาศ เครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ และอาจมีการประกาศหรือโฆษณาใน หนังสือพิมพ์ เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนในชุมชนเข้ามาดูการจัดแสดงและสัมผัสห้องสมุดมากขึ้น และมากขึ้น ดังนั้น ความรู้จักคิดสร้างสรรค์ให้เกิดการจัดแสดง และความเป็นนักโฆษณา เป็นสิ่งหนึ่งที่ควรมีอยู่ในตัวบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบการจัดแสดง^๒

๙. ลักษณะสำคัญประการสุดท้ายที่จะขาดเสียมิได้คือบรรณารักษ์ผู้รับผิดชอบการจัดแสดง ควรเป็นผู้ที่มีความรู้สึกพอใจ และชื่นชมในทรัพยากรของห้องสมุด ก่อนที่จะถ่ายทอดไปสู่ ผู้อื่น นอกเหนือไปจากการเป็นคนที่มีจินตนาการ และรักผู้ใช้ห้องสมุด สิ่งเหล่านี้จะทำให้ เกิดความต้องการที่จะให้ผู้อื่นได้มีโอกาสเห็น มีความรู้สึกชื่นชม และภูมิใจในห้องสมุดและ ทรัพยากรของห้องสมุดด้วย^๓

^๑Ibid., p. 28.

^๒Ibid.

^๓Ibid., p. 24.